

ดัชนีทางการเงินของอุตสาหกรรมนมชันทวน

ในการดำเนินงานของธุรกิจใด ๆ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์หรือประเมินผลการดำเนินงานนั้นอยู่เสมอ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ทางด้านฐานะทางการเงินของธุรกิจเป็นสิ่งจำเป็นมาก ในจำนวนเครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้วิเคราะห์ฐานะทางการเงินนี้ "การวิเคราะห์อัตราส่วน" (Ratio Analysis) เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไป นักวิเคราะห์ที่มีความชำนาญและประสบการณ์จะสามารถวิเคราะห์และตีความหมายฐานะทางการเงินและการทำงานจากอัตราส่วนใดดีกว่าที่จะใช้การวิเคราะห์จากข้อมูลทางการเงินแต่เพียงอย่างเดียว

ก่อนที่จะแสดงรายละเอียดในการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน ควรจะได้ศึกษาถึงลักษณะการใช้ของอัตราส่วนทางการเงิน พอเป็นสิ่งเข้ปะกังนี้

4.1 กลุ่มผู้ใช้อัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบการเงินของธุรกิจนั้นมีผู้สนใจแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกันคือ

1. ผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นสามัญ (shareholders) ซึ่งรวมทั้งผู้ถือหุ้นในปัจจุบันและผู้ที่กำลังจะมาลงทุนซื้อหุ้นต่อไปด้วย กลุ่มผู้ถือหุ้นนี้จะสนใจความสามารถในการหากำไรของธุรกิจในปัจจุบัน และในอนาคต และสนใจความสม่ำเสมอของกำไร โดยใช้การวิเคราะห์แนวโน้มประกอบกับการพิจารณาสภาพแวดล้อมซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของกำไรสุทธิด้วย
2. เจ้าหนี้ (Creditors) เจ้าหนี้จะยอมให้เงินกู้เมื่อเขามั่นใจว่าธุรกิจนั้นจะสามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยได้ในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าเป็นเจ้าหนี้ระยะสั้นจะสนใจสภาพคล่องของธุรกิจว่าจะมีความสามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่โดย

พิจารณาจากต้นทุนเวียนในระยะสั้นของธุรกิจว่ามีมากน้อยเพียงใด ส่วนในกรณีเจ้าหน้าที่ระยะยาวเนื่องจากกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ยาวนานออกไป (มากกว่า 1 ปี) เจ้าหน้าที่ระยะยาวจะสนใจความสามารถในการหากำไรในอนาคตกว่าจะมีต้นทุนเวียนเพียงพอที่จะชำระหนี้ในอนาคตได้หรือไม่โดยพิจารณาโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจ วิเคราะห์แหล่งที่มาสำคัญ ๆ ของเงินทุนและการใช้ไปของเงินทุน

3. ฝ่ายบริหารของธุรกิจ (the firm's management) เนื่องจากต้องรับผิดชอบทางการเงินของธุรกิจ จึงจำเป็นที่ฝ่ายบริหารจะต้องสนใจทุก ๆ ด้าน เช่น ต้นทุนเวียนมีเพียงพอที่จะรักษาสภาพคล่องหรือไม่ มีการจัดหาเงินทุนอย่างถูกต้อง โดยไม่ทำให้ธุรกิจเสี่ยงภัยมากเกินไปหรือไม่ และความสามารถในการหากำไรของธุรกิจเป็นอย่างไร ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต นอกจากนี้ฝ่ายบริหารยังใช้การวิเคราะห์ทางการเงินเป็นเครื่องมือในการควบคุมอีกด้วย เช่นวิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อดูประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์นั้น ๆ เป็นต้น

4.2 ลักษณะของการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน แบ่งการเปรียบเทียบเป็น 2 ชนิดด้วยกันคือ

1. Cross-sectional approach เป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนของธุรกิจหนึ่ง กับอีกธุรกิจหนึ่งที่อยู่ในอุตสาหกรรมแบบเดียวกันหรือกับของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยในเวลาเดียวกัน จุดประสงค์ของการเปรียบเทียบก็เพื่อที่จะแสดงให้เห็นฐานะทางการเงินและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจกับคู่แข่งกันว่าเป็นอย่างไร ตลอดจนเปรียบเทียบว่าดีกว่าหรือเลวกว่าของอุตสาหกรรม ตัวเลขอัตราส่วนโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดจัดทำขึ้น (ในสหรัฐอเมริกา มี Dun & Bradstreet และ Robert Morris Associates เป็นผู้จัดทำขึ้น)

2. Time-series analysis เป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนในช่วงเวลาที่แตกต่างกันของธุรกิจเดียวกัน เช่น การวิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุนเวียนของปลายปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับอัตราส่วนต้นทุนเวียนของปลายปีก่อน เมื่อวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ออกมาแล้ว นักวิเคราะห์ทางการเงินก็จะทำการ เปรียบเทียบอัตราส่วนของแต่ละปี และพิจารณาว่าอัตราส่วนแตกต่างกันเพียงใด เพราะเหตุใด นอกจากนี้ การวิเคราะห์อัตราส่วนจากข้อมูลแต่ละปีในอดีตยังช่วยให้ธุรกิจเห็นแนวโน้มซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตด้วย

4.3 ชนิดของอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ตัวเลขในงบดุลและงบกำไรขาดทุนนั้น สามารถนำมาคำนวณได้หลายอัตราส่วน การวิเคราะห์งบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคำนวณอัตราส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด ควรจะคำนวณเฉพาะอัตราส่วนที่ให้ความหมายตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เท่านั้น โดยทั่วไปอัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้คือ

1. อัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
2. อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio หรือ Leverage Ratio)
3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio)
4. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio หรือ Activity Ratio)

1. อัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพคล่องได้แก่

ก. อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ข. อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแกม (Acid test Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ค. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ขายเชื่อ}}{\text{ลูกหนี้}}$$

$$\text{ระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ย} = \frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

ง. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

2. อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio หรือ Leverage Ratio)

ก. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$$

ข. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to net worth ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

ค. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระดอกเบี้ย

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio)

ก. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Rate of Return on Assets)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

ข. อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย (Rate of Return on Sales)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ค่าขาย}}$$

ค. อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Rate of Return on Equity)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

4. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio หรือ Activity Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งหมดของฝ่ายบริหาร การวิเคราะห์สภาพคล่อง และการวิเคราะห์สมรรถภาพในการทำอะไรจึงจัดเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงาน อัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงานได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียน, อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้, อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ, อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ, อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการสุทธิ เป็นต้น

4.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของอุตสาหกรรมนมชั้หวานนี้ ข้อมูลสำคัญที่ใช้คืองบการเงิน ซึ่งได้มาจากแหล่งข้อมูลของทางราชการ คือ งบทะเบียนธุรกิจ งบทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยจะทำการวิเคราะห์เป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2517 - 2521

สำหรับการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัท
2. วิเคราะห์เพื่อหาอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรม
3. วิเคราะห์แนวโน้มของอัตราส่วนประเภทต่าง ๆ

4.5 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัท

การวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังกล่าวไว้ในหัวข้อ 4.3 และเนื่องจากอุตสาหกรรมนมชั้หวานประกอบด้วยบริษัทผู้ผลิตเพียง 4 แห่ง ดังนั้นในการวิเคราะห์อัตราส่วนแต่ละกลุ่มจะทำการเปรียบเทียบให้เห็นทั้ง 4 แห่งไปพร้อมกัน

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

บริษัท อุตสาหกรรมแม่ไทย จำกัด

ปี	Current Ratio	Acid-test Ratio	Receivable Turnover	Inventory Turnover
2517	1.03	0.40	8.13	4.30
2518	1.19	0.51	9.28	4.92
2519	1.42	0.92	9.92	5.57
2520	1.58	0.72	11.23	5.12
2521	1.50	0.47	11.51	3.75

บริษัท ยูโนเทคมีลค์ จำกัด

ปี	Current Ratio	Acid-test Ratio	Receivable Turnover	Inventory Turnover
2517	1.04	0.49	4.08	3.18
2518	1.18	0.62	7.22	6.46
2519	1.68	0.96	6.41	5.58
2520	1.70	1.15	6.24	4.74
2521	1.01	0.57	6.38	4.62

บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

ปี	Current Ratio	Acid-test Ratio	Receivable Turnover	Inventory Turnover
2517	1.11	0.47	11.26	5.15
2518	1.17	0.41	12.00	4.94
2519	1.29	0.49	10.87	3.44
2520	1.37	0.20	13.95	2.65
2521	1.37	0.32	17.66	2.63

บริษัท อุตสาหกรรมนมอาสาจำกัด

ปี	Current Ratio	Acid-test Ratio	Receivable Turnover	Inventory Turnover
2517	0.60	0.13	17.09	4.59
2518	0.72	0.36	11.95	5.98
2519	1.02	0.47	6.35	4.55
2520	0.92	0.45	5.70	3.95
2521	0.89	0.54	4.65	4.35

หมายเหตุ 1. Receivable Turnover

ใช้สูตร $\frac{\text{ขาย}}{\text{ลูกหนี้เฉลี่ย}}$ ยกเว้นปี 2517 ใช้ยอดลูกหนี้ปลายปี

2. Inventory Turnover

ใช้สูตร $\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงคลังถัวเฉลี่ย}}$ ยกเว้นปี 2517 ใช้ยอดสินค้าคงคลังปลายปี

ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องในช่วงปี 2517 - 2521

บริษัท	Current Ratio	Acid-test Ratio	Receivable Turnover	Inventory Turnover
บริษัทอุตสาหกรรม นมไทย จำกัด	1.58	0.92	11.51	5.57
	1.34	0.60	10.01	4.72
	1.03	0.40	8.13	3.75
บริษัท ยูโนเค็ค มิลค์ จำกัด	1.68	1.15	7.22	6.46
	1.32	0.76	6.07	4.92
	1.01	0.49	4.08	3.18
บริษัทอุตสาหกรรม นมพระนคร จำกัด	1.37	0.49	17.66	5.15
	1.26	0.38	13.15	3.76
	1.11	0.20	10.87	2.63
บริษัทอุตสาหกรรม นมอลาสกา จำกัด	1.02	0.54	17.09	5.98
	0.83	0.39	9.15	4.68
	0.60	0.13	4.65	3.95

หมายเหตุ

อัตราส่วนแรก หมายถึง อัตราส่วนสูงสุด
อัตราส่วนที่สอง " อัตราโดยเฉลี่ย
อัตราส่วนที่สาม " อัตราส่วนต่ำสุด

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องของบริษัทผู้ผลิตนมชั้นหวานทั้ง 4 แห่ง ในช่วงปี 2517 - 2521 พบว่าอัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยของบริษัท อุตสาหกรรมนมไทยสูงกว่าคู่แข่งชั้นอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย มีเงินทุนส่วนที่มาจากหนี้สินเพียงร้อยละ 50 - 60 เท่านั้น ที่เหลือเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น จำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนก็มีเป็นจำนวนมากเพียงพอที่จะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดเพื่อนำมาชำระหนี้สินระยะสั้นได้ สภาพคล่องภายในของบริษัทจึงจัดอยู่ในขั้นที่ ตรงกันข้ามกับบริษัทอุตสาหกรรมนมอิตาลี ซึ่งทุนของบริษัทกว่าร้อยละ 80 ได้มาจากการกู้ยืมทั้งสิ้น มีส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นเพียงไม่ถึงร้อยละ 20 และการกู้ยืมก็เป็นแบบเงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคารที่จะต้องชำระคืนภายใน 1 ปี ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้กู้สามารถขอสัญญาไปไ้เรื่อย ๆ จึงไม่ปรากฏว่าบริษัทอุตสาหกรรมนมอิตาลีมีหนี้สินระยะยาวอยู่ในงบดุลเลย จำนวนหนี้สินหมุนเวียนจึงมีเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยของบริษัทจึงต่ำกว่าคู่แข่งชั้นอื่น ๆ ส่วนบริษัทยูไนเต็คมิลค์และอุตสาหกรรมนมพระนคร มีอัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อหันมาพิจารณาสภาพคล่องที่แท้จริงโดยพิจารณาจาก Acid-test Ratio แล้ว บริษัทยูไนเต็คมิลค์กลับมีสภาพคล่องที่แท้จริงสูงกว่าบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย และบริษัทคู่แข่งชั้นอื่น ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนร้อยละของสินค้าคงคลังเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้ว (ดูท้ายบท) บริษัทอุตสาหกรรมนมไทยเก็บสินค้าคงคลังไว้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นแม้ว่าอัตราส่วนหมุนเวียนจะสูง แต่เมื่อหักอัตราส่วนจากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องจริง ๆ แล้ว (ไม่รวมสินค้าคงคลัง) จึงทำให้บริษัท ยูไนเต็คมิลค์ ซึ่งมีสินค้าคงคลังเป็นจำนวนไม่มากนัก มีสภาพคล่องที่แท้จริงสูงกว่า

สำหรับอัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้และสินค้าคงคลังนั้นถ้าดูจากอัตราส่วนโดยเฉลี่ยแล้ว บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนครมีอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้สูงสุด เมื่อเทียบกับคู่แข่งชั้น และในขณะเดียวกันก็มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังต่ำที่สุดด้วย การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในช่วงนั้นบริษัทมีนโยบายเข้มงวดเครดิตเกินไป ระยะเวลาการเก็บหนี้จึงเร็วขึ้น แต่อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังจะลดลงด้วย เพราะการขายของบริษัทลดลง เนื่องจากนโยบายการเข้มงวดเครดิตนั่นเอง

บริษัทที่มีอัตราการผลิตหมุนเวียนของลูกหนี้และสินค้าคงคลังอยู่ในระดับที่ ใกล้เคียง
บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย คือมีอัตราการผลิตหมุนเวียนของลูกหนี้โดยเฉลี่ย 10 ครั้ง/ปี
และมีอัตราการผลิตหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยประมาณ 5 ครั้ง/ปี สำหรับบริษัท
อุตสาหกรรมนมอลาสก้านั้น ถ้าดูจากอัตราส่วนโดยเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า
พิจารณาอัตราส่วนในแต่ละปีโดยเฉพาะอัตราส่วนการผลิตหมุนเวียนของลูกหนี้จะเห็นว่า
แนวโน้มลดต่ำลงมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมาจนถึงปี 2521 มีอัตราการผลิต
เพียง 5 ครั้ง หรือคิดเป็นระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ยประมาณ 72 วัน การที่บริษัทใช้
เงินลงทุนในลูกหนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้หมดโอกาสที่จะนำเงินทุนไปทำอย่างอื่นที่จะก่อ
ให้เกิดประโยชน์มากกว่า

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น

บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Total Asset</u>	<u>Ratio</u>
2517	145,744	211,754	68.83%
2518	119,370	202,961	58.82%
2519	124,094	249,501	49.74%
2520	144,276	288,414	50.03%
2521	175,234	325,895	53.77%

บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Total Asset</u>	<u>Ratio</u>
2517	51,365	87,939	58.41%
2518	61,755	100,010	61.75%
2519	57,669	112,999	51.03%
2520	55,305	114,787	48.18%
2521	68,104	127,849	53.27%

2. อัตราส่วนแสดงความเสี่ยง

บริษัทยูโนเทคมีลค์ จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Total Asset</u>	<u>Ratio</u>
	52,795	82,102	64.30%
	55,954	92,790	60.30%
	60,922	127,340	47.84%
	92,260	182,894	50.44%
	117,832	200,303	58.83%

บริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสก้า จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Total Asset</u>	<u>Ratio</u>
	83,924	87,034	96.43%
	74,288	84,302	88.12%
	87,980	113,267	77.67%
	104,325	127,480	81.84%
	107,426	125,046	85.91%

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Equity</u>	<u>Ratio</u>
2517	145,744	66,010	2.21
2518	119,370	83,591	1.43
2519	124,094	125,407	0.99
2520	144,276	144,138	1.00
2521	175,234	150,661	1.16

บริษัทยูไนเต็ดมิลค์ จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Equity</u>	<u>Ratio</u>
	52,795	29,307	1.80
	55,954	36,836	1.52
	60,922	66,418	0.92
	92,260	90,634	1.02
	117,832	82,471	1.43

บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Equity</u>	<u>Ratio</u>
2517	51,365	36,574	1.40
2518	61,755	38,255	1.61
2519	57,669	55,330	1.04
2520	55,305	59,482	0.93
2521	68,104	59,745	1.14

บริษัทอุตสาหกรรมแมอลาสกา จำกัด

	<u>Debt</u>	<u>Equity</u>	<u>Ratio</u>
	83,924	3,110	26.99
	74,288	10,014	7.42
	87,980	25,287	3.48
	104,325	23,155	4.51
	107,426	17,619	6.10

2.3 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย

บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด
กำไร ก่อนดอกเบี้ย

	<u>และภาษี</u>	<u>ดอกเบี้ยจ่าย</u>	<u>Ratio</u>
2517		-	
2518		-	
2519		-	
2520	52,938	1,057	50.08
2521	31,873	1,222	26.08

บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด
กำไร ก่อนดอกเบี้ย

	<u>และภาษี</u>	<u>ดอกเบี้ยจ่าย</u>	<u>Ratio</u>
2517		-	
2518		-	
2519		-	
2520	16,825	1,050	16.02
2521	8,746	1,338	6.54

บริษัท ยูโนเทคมีลค์ จำกัด
กำไร ก่อนดอกเบี้ย

	<u>และภาษี</u>	<u>ดอกเบี้ยจ่าย</u>	<u>Ratio</u>
	545	3,875	0.14
	9,430	1,901	4.96
	46,765	-	
	73,756	22	3352.55
	53,834	365	147.49

บริษัท อุตสาหกรรมนมอัสกา จำกัด
กำไร ก่อนดอกเบี้ย

	<u>และภาษี</u>	<u>ดอกเบี้ยจ่าย</u>	<u>Ratio</u>
		-	
		-	
		-	
	15,515	3,403	4.56
	7,093	6,196	1.14

ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนแสดงความเสี่ยงในช่วงปี 2517 - 2521

บริษัท	หนี้สิน สินทรัพย์รวม	หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น
บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด	68.83 %	2.21
	56.24 %	1.36
	49.74 %	0.99
บริษัท ยูไนเท็ดมิลค์ จำกัด	64.30 %	1.80
	56.34 %	1.34
	47.84 %	0.92
บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด	61.75 %	1.61
	54.53 %	1.22
	48.18 %	0.93
บริษัท อุตสาหกรรมนมอลาสกา จำกัด	96.43 %	26.99
	85.99 %	9.7
	77.67 %	3.48

หมายเหตุ อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยไม่สามารถนำมาหาค่าเฉลี่ยได้
เนื่องจาก ข้อมูลในงบการเงินใหม่มาไม่เพียงพอที่จะหาอัตราส่วนนี้ได้ครบทั้ง
5 ปี (2517 - 2521)

การวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความเสี่ยงในช่วงปี 2517 - 2521 พิจารณาจากอัตราส่วนระหว่างหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น และต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า เงินทุนของบริษัทผู้ผลิตนมชานหวานทั้งสี่แห่ง กวาร์รอยละ 50 มาจากการกู้ยืมจากแหล่งภายนอก บริษัทอุตสาหกรรมนมอแลสกาเป็นบริษัทที่ไ้เงินทุนจากการกู้ยืมมากที่สุด โดยเฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ 85.99 ของเงินทุนทั้งสิ้นในขณะที่บริษัทคู่แข่งอื่นอีก 3 แห่งใช้เงินทุนจากการกู้ยืมโดยเฉลี่ยเพียงประมาณร้อยละ 50 - 60 เท่านั้น จึงจัดได้ว่าบริษัทที่มีความเสี่ยงมากที่สุดในช่วงนี้คือบริษัทอุตสาหกรรมนมอแลสกา การใช้เงินทุนโดยการกู้ยืมจากแหล่งภายนอกเป็นจำนวนมากนี้ทำให้บริษัทมีภาระผูกพันเพิ่มมากขึ้นที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้น ซึ่งเมื่อดูจากอัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้ว บริษัทอุตสาหกรรมนมอแลสกา ก็เป็นบริษัทที่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยต่ำที่สุดอีกด้วย โดยเฉพาะในปี 2521 มีอัตราส่วนดังกล่าวเพียง 1.14 : 1 แสดงว่าบริษัทมีกำไรเพียง 1.14 เท่าของรายจ่ายค่าดอกเบี้ย เมื่อจ่ายดอกเบี้ยแล้วบริษัทจะมีกำไรเหลือเพียง 0.14 เท่าเพื่อชำระภาษีและเงินต้น ซึ่งบริษัทอาจจะต้องประสบปัญหาในการชำระเงินต้นคืน และปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่บริษัทคือ หากบริษัทต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้นจากเจ้าหนี้ จะกระทำไ้ยากกว่าบริษัทอื่น

ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทอุตสาหกรรมนมอแลสกา มีอัตราส่วนดังกล่าวสูงที่สุด การที่มีอัตราส่วนนี้สูงทั้งเจ้าหนี้และเจ้าของจะมีความเสี่ยงสูงกล่าวคือ เจ้าหนี้จะมีสิทธิในการเรียกร้องสินทรัพย์ของธุรกิจมากขึ้น ถ้าหากธุรกิจมีอันเป็นไปต้องเลิกล้มกิจการ เจ้าของจะมีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ภายหลังที่ได้หักส่วนของเจ้าหนี้แล้ว ส่วนเจ้าหนี้ก็มีความเสี่ยงมากเช่นกัน เพราะเจ้าหนี้ร่วมลงทุนโดยมิได้มีส่วนในการควบคุม เจ้าหนี้จะพอใจถ้าอัตราส่วนนี้อยู่ในระดับต่ำ

3. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร

3.1 อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย

บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ค่าขาย</u>	<u>อัตราผลตอบแทน%</u>
2517	5,947	406,380	1.46
2518	17,582	445,271	3.95
2519	47,816	483,619	9.89
2520	33,214	529,961	6.27
2521	19,023	585,811	3.25

บริษัท ยูไนเต็ทมิลค์ จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ค่าขาย</u>	<u>อัตราผลตอบแทน%</u>
	(3,330)	104,231	-
	7,529	216,902	3.47
	33,676	273,791	12.30
	47,771	315,475	15.14
	34,540	306,885	11.26

บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ค่าขาย</u>	<u>อัตราผลตอบแทน%</u>
2517	(157)	193,365	-
2518	1,681	210,857	0.80
2519	18,593	192,651	9.65
2520	10,222	172,101	5.94
2521	4,815	203,200	0.24

บริษัท อุตสาหกรรมนมอลาสกา จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ค่าขาย</u>	<u>อัตราผลตอบแทน%</u>
	(9,465)	173,203	-
	6,904	209,100	3.30
	20,272	202,870	9.99
	7,868	220,020	3.58
	465	205,666	0.23

3.2 อัตรายลตอมแทนทอการลทอน

บริษัทออสสาหกรรมมไทย จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>สินทรัพย์รวม</u>	<u>อัตรายลตอมแทน %</u>
2517	5,947	211,754	2.81
2518	17,582	202,961	8.66
2519	47,816	249,501	19.16
2520	33,214	288,414	11.52
2521	19,023	325,895	5.84

บริษัทออสสาหกรรมมพระนคร จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>สินทรัพย์รวม</u>	<u>อัตรายลตอมแทน %</u>
2517	(157)	87,939	-
2518	1,681	100,010	1.68
2519	18,593	112,999	16.45
2520	10,222	114,787	8.91
2521	4,815	127,849	3.77

บริษัทยูไนเต็กมิลค จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>สินทรัพย์รวม</u>	<u>อัตรายลตอมแทน %</u>
	(3,330)	82,102	-
	7,529	92,790	8.11
	33,676	127,340	26.45
	47,771	182,894	26.12
	34,540	200,303	17.24

บริษัทออสสาหกรรมอดาสกา จำกัด

	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>สินทรัพย์รวม</u>	<u>อัตรายลตอมแทน %</u>
	(9,465)	87,034	-
	6,904	84,302	8.19
	20,272	113,267	17.90
	7,868	127,480	6.17
	465	125,046	0.37

3.3 อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น

	บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย จำกัด			บริษัทยูโนเทคมีลค์ จำกัด		
	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>	<u>อัตราผลตอบแทน %</u>	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>	<u>อัตราผลตอบแทน %</u>
2517	5,947	66,010	9.01	(3,330)	29,307	-
2518	17,582	83,591	21.03	7,529	36,836	20.44
2519	47,816	125,407	38.13	33,676	66,418	50.70
2520	33,214	144,138	23.04	47,771	90,634	52.71
2521	19,023	150,661	12.63	34,540	82,471	41.88
	บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด			บริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสกา จำกัด		
	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>	<u>อัตราผลตอบแทน %</u>	<u>กำไรหลังภาษี</u>	<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>	<u>อัตราผลตอบแทน %</u>
2517	(157)	36,574	-	(9,465)	3,110	-
2518	1,681	38,255	4.39	6,904	10,014	68.95
2519	18,593	55,330	33.60	20,272	25,287	80.17
2520	10,222	59,482	17.19	7,868	23,155	33.98
2521	4,815	59,745	8.06	465	17,619	2.64

ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหักภาษี ช่วงปี 2517 - 2521

บริษัท	อัตราผลตอบแทน	อัตราผลตอบแทน	อัตราผลตอบแทน
	ต่อคาขาย	ต่อการลงทุน	ต่อผู้ถือหุ้น
บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด	9.89 %	19.16 %	38.13 %
	4.96 %	9.6 %	20.77 %
	1.46 %	2.81 %	9.01 %
บริษัท ยูไนเท็ดมิลล์ จำกัด	15.14 %	26.45 %	52.71 %
	8.43 %	15.58 %	33.15 %
	-	-	-
บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด	9.65 %	16.45 %	33.60 %
	3.33 %	6.2 %	12.65 %
	-	-	-
บริษัท อุตสาหกรรมนมอลาสก้า จำกัด	9.99 %	17.90 %	80.17 %
	3.42 %	6.53 %	37.15 %
	-	-	-

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร พบว่าในจำนวนบริษัทผู้ผลิตนมชั้นหวานทั้ง 4 แห่ง บริษัทยูไนเต็มนิลค์เป็นบริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนและต่อค่าขายโดยเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย ส่วนอีกสองบริษัทมีอัตราส่วนเฉลี่ยดังกล่าวอยู่ในระดับไม่ค่อยดีนัก สิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลในการทำกำไรที่สำคัญคือ ต้นทุนขาย (หรือต้นทุนผลิต) ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการผลิต ยิ่งต้นทุนขายต่ำเท่าไร ก็จะทำให้กำไรขั้นต้นสูงขึ้นเท่านั้น ถ้าพิจารณาจากงบกำไรขาดทุน บริษัทยูไนเต็มนิลค์มีอัตราส่วนร้อยละของต้นทุนขายต่อค่าขายต่ำกว่าบริษัทคู่แข่งอื่น ทั้งนี้เนื่องจากบริษัทยูไนเต็มนิลค์นั้นนอกจากจะผลิตนมชั้นหวานแล้วยังผลิตนมสดกึ่งรูปสเตอร์ไลซ์ตราหม้ออีกด้วย ซึ่งผลิตภัณฑ์นี้มีต้นทุนต่อหน่วยต่ำเมื่อเทียบกับค่าขาย และยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำค่าขายได้เป็นจำนวนมากอีกด้วย จึงทำให้ต้นทุนขายรวมที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ต่ำกว่าของบริษัทคู่แข่งอื่นซึ่งมีนมชั้นหวานเป็นผลิตภัณฑ์หลักเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้นบริษัทยูไนเต็มนิลค์ยังเป็นผู้ผลิตเฉพาะนมชั้นหวานประเภทมีมันเนย 9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งราคากวควบคุมคอลกระป้องกันสูงกว่านมชั้นหวานประเภทมีมันเนย 8 เปอร์เซ็นต์มาก ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงกว่าไม่มากนัก จึงทำให้บริษัทยูไนเต็มนิลค์ทำกำไรได้มากกว่า

บริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนและต่อค่าขายโดยเฉลี่ยรองลงมาคือบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย ผลิตนมชั้นหวานประเภทแปลงไขมันซึ่งแม้จะมีกำไรต่อหน่วยต่ำแต่อาศัยที่มีส่วนแบ่งตลาด (market share) มากกว่าบริษัทอื่น ประกอบกับมีกำลังการผลิตมากกว่าด้วยจึงทำให้ขายได้ปริมาณมาก ผลกำไรจึงมีมากไปด้วย ส่วนบริษัทอีกสองแห่งซึ่งจัดเป็นบริษัทเล็กในอุตสาหกรรมนี้ คือบริษัทอุตสาหกรรมนมพระนคร และอลาสก้า ทำกำไรได้ไม่มากนัก เนื่องจากบริษัททั้งสองไม่มีข้อได้เปรียบในการทำกำไรเลย คือไม่ได้ผลิตนมชั้นหวานมีมันเนย 9 เปอร์เซ็นต์ และไม่สามารถกระจายต้นทุนต่อหน่วยจากการผลิตเป็นปริมาณมากด้วย สาเหตุเพราะ ผู้ผลิตทั้งสองแห่งมีกำลังการผลิตน้อย และตราขายี่ห้อของผลิตภัณฑ์ยังไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคโดยทั่วไปนั่นเอง

สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยในช่วงปี 2517 - 21 นั้น บริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสก้ามีอัตราส่วนดังกล่าวสูงที่สุด ทั้งนี้เพราะบริษัทใช้เงินทุนโดย-

เฉลี่ยประมาณร้อยละ 85.99 จากการกู้ยืม เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นจึงมีจำนวนน้อย ทำให้
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นสูง แต่ถ้าพิจารณาอัตราส่วนดังกล่าวของบริษัทในแต่ละปีแล้ว
จะพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทเริ่มลดลง ทั้งนี้เพราะในระยะหลังของช่วงปี
2517 - 2521 บริษัทเริ่มใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากขึ้น ในขณะที่บริษัทมีกำไรสุทธิ
หลังภาษีน้อยลงทุกปี คาดว่าในปีต่อไป บริษัทอาจจะต้องประสบผลขาดทุน ถ้ารัฐบาลยังไม่มี
การปรับปรุงราคาควบคุมให้สูงขึ้น

4. วิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงาน4.1 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ

	<u>2517</u>	<u>2518</u>	<u>2519</u>	<u>2520</u>	<u>2521</u>
บริษัทอุตสาหกรรมนมไทยจำกัด	6.27	7.08	7.95	8.97	9.07
บริษัทยูโนเค็ดมิลค์จำกัด	4.31	9.00	12.72	12.95	3.74
บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนครจำกัด	6.30	7.51	4.98	4.42	5.90
บริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสก้าจำกัด	4.75	6.84	8.67	7.32	7.06

4.2 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

	<u>2517</u>	<u>2518</u>	<u>2519</u>	<u>2520</u>	<u>2521</u>
บริษัทอุตสาหกรรมนมไทยจำกัด	1.92	2.19	1.94	1.84	1.80
บริษัทยูโนเค็ดมิลค์จำกัด	1.27	2.34	2.15	1.72	1.53
บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนครจำกัด	2.20	2.11	1.70	1.50	1.59
บริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสก้าจำกัด	1.99	2.48	1.79	1.73	1.64

ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน

บริษัท	อัตราส่วนการหมุนเวียน ของสินทรัพย์ประจำ	อัตราส่วนการหมุนเวียน ของสินทรัพย์รวม
บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด	9.07	2.19
	7.87	1.94
	6.27	1.80
บริษัท ยูโนเค็มิลค์ จำกัด	12.95	2.34
	8.54	1.80
	3.74	1.27
บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด	7.51	2.20
	5.82	1.82
	4.42	1.50
บริษัท อุตสาหกรรมนมอลาสก้า จำกัด	8.67	2.48
	6.93	1.93
	4.75	1.64

การวิเคราะห์สมรรถภาพในการดำเนินงานนอกจากจะพิจารณาจากอัตราส่วน การหมุนเวียนของลูกหนี้ และสินค้าคงคลังซึ่งได้กล่าวในตอนวิเคราะห์สภาพคล่องแล้ว ยังดูได้จากอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ และสินทรัพย์รวมอีกด้วย การวิเคราะห์ส่วนนี้ช่วยให้ฝ่ายบริหารทราบว่า การจัดสรรเงินทุนไปในการจัดซื้อสินทรัพย์ประจำ หรือสินทรัพย์รวมนั้นได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เหล่านั้นคุ้มค่าเงินที่ลงทุนไปหรือไม่ จาก การวิเคราะห์พบว่า บริษัทอุตสาหกรรมนมพระนครมีอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ ประจำโดยเฉลี่ยต่ำกว่าของคู่แข่งชั้น แสดงว่าการใช้สินทรัพย์ประจำยังไม่เต็มที่เท่ากับ บริษัทอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมนี้ ควรมีการสำรวจสินทรัพย์ประจำว่ามีมากเกินไปเกินความต้องการ หรือไม่ อาจมีสินทรัพย์ประจำบางชนิดไม่ได้มีการใช้งานอย่างเต็มที่

สำหรับอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ย จากการวิเคราะห์ พบว่าบริษัทยูนิเด็คมีลัคและบริษัทอุตสาหกรรมนมพระนครมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้นนอกจากควรจะมีการสำรวจสินทรัพย์ประจำแล้ว สินทรัพย์หมุนเวียนก็เป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ฝ่ายบริหารจะต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมนมชั้นหวาน สินทรัพย์หมุนเวียนที่มีเป็นจำนวนมาก คือ สินค้าคงคลัง และลูกหนี้ การบริหารสิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงสมรรถภาพในการดำเนินงานได้ จากการวิเคราะห์ พอสรุปได้ว่าบริษัทอุตสาหกรรมนมไทยเป็นบริษัทที่มีสมรรถภาพในการดำเนินงานอยู่ในชั้น ที่ต่ำกว่าบริษัทคู่แข่งชั้นอื่น คือมีอัตราส่วนการหมุนเวียนโดยเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมต่อค่างาย 1.94 : 1 ซึ่งสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมนี้ และยังมีอัตราส่วนการหมุนเวียนโดยเฉลี่ย ของสินค้าคงคลัง และลูกหนี้อยู่ในเกณฑ์ที่อีกด้วย

4.6 การวิเคราะห์เพื่อหาอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรม (Industry Ratio)

ในการหาอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรมนั้น เนื่องจากอุตสาหกรรมนมชั้นหวานมีผู้ผลิตเพียง 4 บริษัท และมีความแตกต่างกันระหว่างบริษัทใหญ่กับบริษัทเล็กมากพอสมควร ดังนั้นการหาอัตราส่วนมาตรฐานควรใช้วิธีคำนวณจากงบการเงินรวม โดยนำรายการแต่ละรายการในงบดุลของบริษัททั้ง 4 แห่งนั้นมาบวกเข้าด้วยกัน ผลรวมของแต่ละรายการที่ได้ก็จะปรากฏเป็นรายการนั้น ๆ ในงบดุลรวม (คู่ท้ายบท) วิเคราะห์ออกมาได้ดังนี้

อัตราส่วนอุตสาหกรรมนมช่หวานโดยเฉลี่ย (ปี 2517 - 2521)

ปี	Ratio Current Ratio	Acid-test Ratio	Receivable Turnover	Inventory Turnover	Sale Asset	Sale Fixed Asset	Total debt Total Asset	Total debt Equity	EBIT. Interest	Rate of Return on Sales	Rate of Return on Asset	Rate of Return on Equity
2517	1.11	0.49	17.09	5.15	2.20	6.30	96.43%	26.99				
	0.94	0.36	8.53	4.34	1.87	5.62	71.20%	2.47	NA	NA	NA	NA
	0.60	0.13	4.08	3.18	1.27	4.31	58.41%	1.40				
2518	1.19	0.62	12.00	6.46	2.48	9.00	88.12%	7.42		3.95%	8.66%	68.95%
	1.07	0.47	9.57	5.36	2.25	7.43	64.86%	1.85	NA	3.11%	7.02%	19.97%
	0.72	0.36	7.22	4.92	2.11	6.84	58.81%	1.43		0.80%	1.68%	4.39%
2519	1.68	0.96	10.87	5.58	2.15	12.72	77.67%	3.48		12.30%	26.45%	80.17%
	1.34	0.73	8.17	4.86	1.91	7.98	54.83%	1.21	NA	10.44%	19.96%	44.18%
	1.02	0.47	6.35	3.44	1.70	4.98	47.84%	0.92		9.65%	16.45%	33.60%
2520	1.70	1.15	13.95	5.12	1.84	12.95	81.84%	4.51	3,352.55	15.14%	26.12%	52.71%
	1.40	0.68	8.32	4.23	1.73	8.12	55.52%	1.25	28.75	8.01%	13.88%	31.21%
	0.92	0.20	5.70	2.65	1.50	4.42	48.18%	0.93	4.56	3.58%	6.17%	17.19%
2521	1.50	0.57	17.66	4.62	1.80	9.07	85.91%	6.10	147.49	11.26%	17.24%	41.88%
	1.21	0.49	8.41	3.73	1.67	6.19	60.15%	1.51	11.13	4.52%	7.55%	18.95%
	0.89	0.32	4.65	2.63	1.53	3.74	53.27%	1.14	1.14	0.23%	0.37%	2.64%

หมายเหตุ

1. อัตราส่วนของอุตสาหกรรมจะมีอย่างละ 3 อัตราส่วน อัตราส่วนแรก หมายถึงอัตราส่วนสูงสุดของอุตสาหกรรม อัตราส่วนที่สองคืออัตราส่วนโดยเฉลี่ย และอัตราส่วนที่ 3 คืออัตราส่วนที่ต่ำที่สุด
2. อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย สินทรัพย์ และส่วนผู้ถือหุ้นใช้กำไรหลังจากหักภาษีแล้ว
3. ในปี 2517 ไม่มีอัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย สินทรัพย์และส่วนผู้ถือหุ้นของอุตสาหกรรม เนื่องจากในปีนั้นมีเพียงบริษัทเดียวที่ทำกำไรได้ ส่วนอีก 3 บริษัทขาดทุน
4. อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ของปี 2517 - 2519 ไม่สามารถหาตัวเลขได้ เนื่องจากไม่ทราบข้อมูลดอกเบี้ยจ่ายจากการเงิน
5. Inventory Turnover ใช้ยอดสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยยกเว้นปี 2517 ใช้ยอดสินค้าคงคลังปลายปี
6. Receivable Turnover ใช้ยอดลูกหนี้ตัวเฉลี่ย ยกเว้นปี 2517 ใช้ยอดลูกหนี้ปลายปี

จากวิเคราะห์อัตราส่วนของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยพบว่าบางอัตราส่วนมีค่าใกล้เคียงกับอัตราส่วนของบริษัท แต่บางอัตราส่วนก็มีค่าแตกต่างกันมาก ดังนั้นเพื่อให้การเปรียบเทียบเห็นได้ชัด จะแสดงเป็นกราฟเปรียบเทียบอัตราส่วนอุตสาหกรรมกับอัตราส่วนของแต่ละบริษัท พร้อมทั้งการวิเคราะห์แนวโน้มของอัตราส่วนแต่ละประเภทด้วย

4.7 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

การวิเคราะห์แนวโน้มทำได้โดยเอาอัตราส่วนแต่ละชนิดที่คำนวณได้ของแต่ละบริษัทมาพล็อตลงในกราฟโดยทำการวิเคราะห์อัตราส่วนหมุนเวียน อัตรา-

ส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราส่วนหนี้สิน อัตราผลตอบแทนต่อค่าขายและ อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น จากปี 2517 - 2521 โดยแต่ละอัตราส่วนได้ทำการเปรียบเทียบ เทียบกับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม เพื่อแสดงให้เห็นว่าแต่ละอัตราส่วนสูงหรือต่ำกว่า หรือใกล้เคียงกับของอุตสาหกรรมอย่างไรบ้าง

บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด

มีแนวโน้มของทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอจากปี 2517 - 2521 โดยเพิ่มขึ้นสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทุกปี ในปี 2521 อัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ได้เริ่มตกลงมาแต่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย ก็ยังคงรักษาระดับ เติบโตไว้ได้

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด ในปี 2518 ต่ำกว่าของอุตสาหกรรม เล็กน้อย แต่ในช่วง 2519 - 2521 อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

แนวโน้มของอัตราหนี้สินของบริษัทแสดงให้เห็นว่าบริษัทใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้ ลดลงเรื่อย ๆ จากปี 2517 - 2519 และ ในปี 2520 ก็ได้มีการใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้ เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับแนวโน้มของอัตราเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแล้ว บริษัทใช้เงินทุนจากการ กู้ยืมต่ำกว่า เพราะ เส้นอัตราส่วนหนี้สินอยู่ต่ำกว่า เป็นอัตราเฉลี่ย ของอุตสาหกรรม และแนวโน้มคงจะเป็นเช่นนี้ต่อไปถ้าบริษัทไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายการ จัดหาเงินทุน

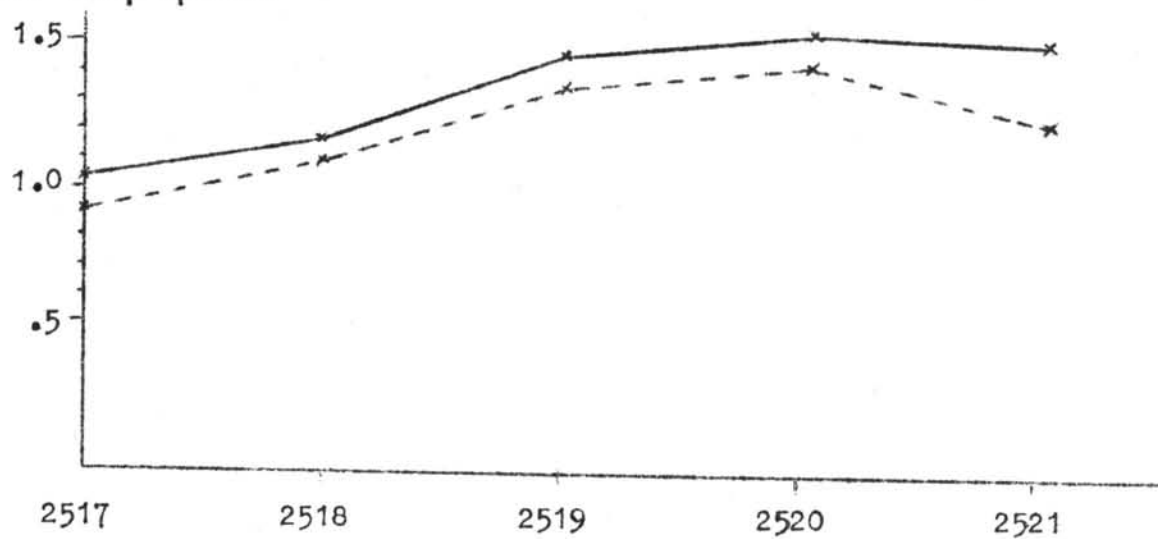
แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของบริษัทหลังจากมีอัตราส่วนสูงสุดในปี 2519 แล้ว ก็เริ่มตกลงมาอย่างรวดเร็วในปี 2520 และ 2521 และมีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก บริษัททำอะไรได้ ลดลง แต่คาดว่าแนวโน้มต่อไปคือในปี 2522 อัตราส่วนของบริษัทจะดีขึ้น เพราะรัฐบาล ได้ทำการปรับปรุงราคาขายของนมข้นหวานให้สูงขึ้น หลังจากที่ไม่ได้มีการปรับปรุงราคา เลยตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา

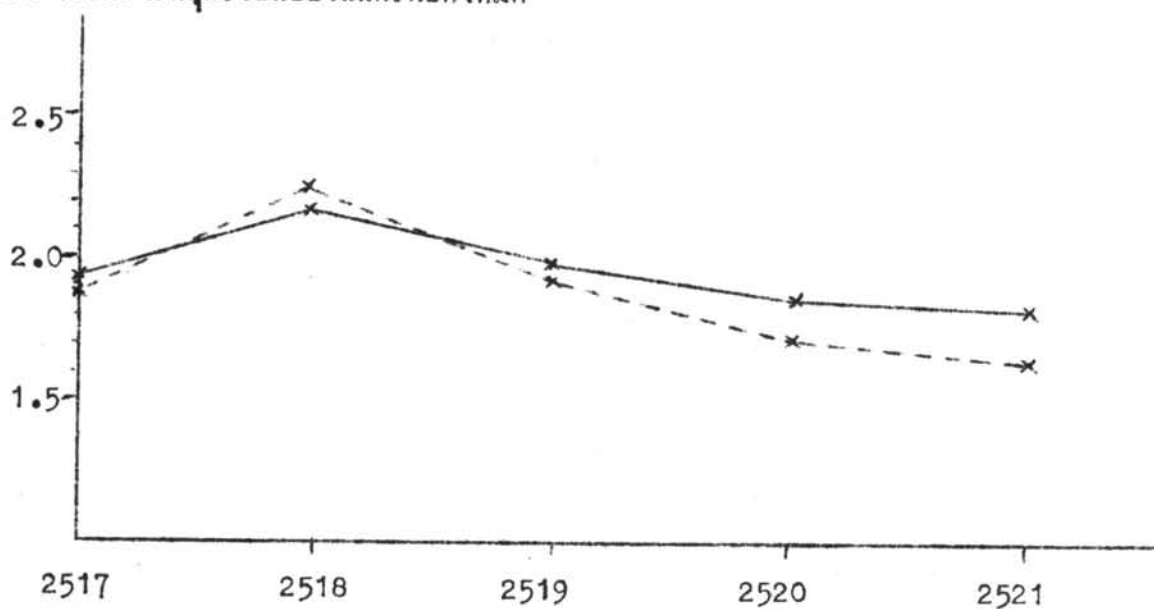
แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นก็ทำนองเดียวกัน กล่าวคือ มีอัตราส่วนสูงสุดในปี 2519 แล้ว เริ่มตกลงมาอย่างรวดเร็วในปี 2520 และ 2521 และมีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมด้วย สาเหตุก็คงเนื่องมาจากความสามารถในการทำกำไรของบริษัทลดลงนั่นเอง

บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

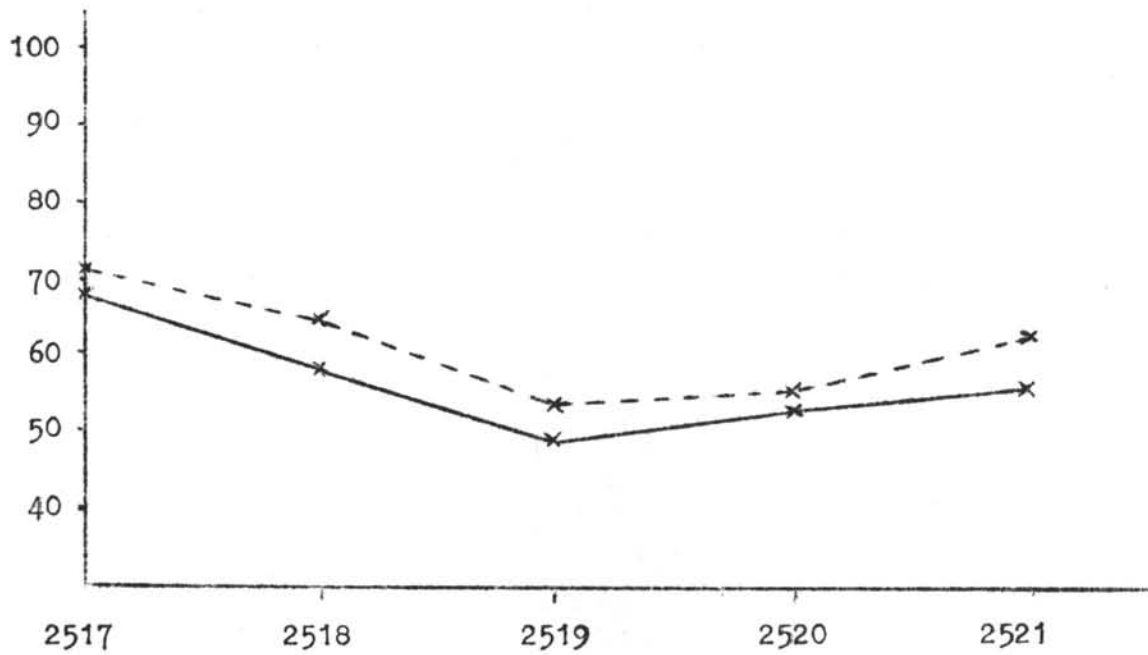

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด

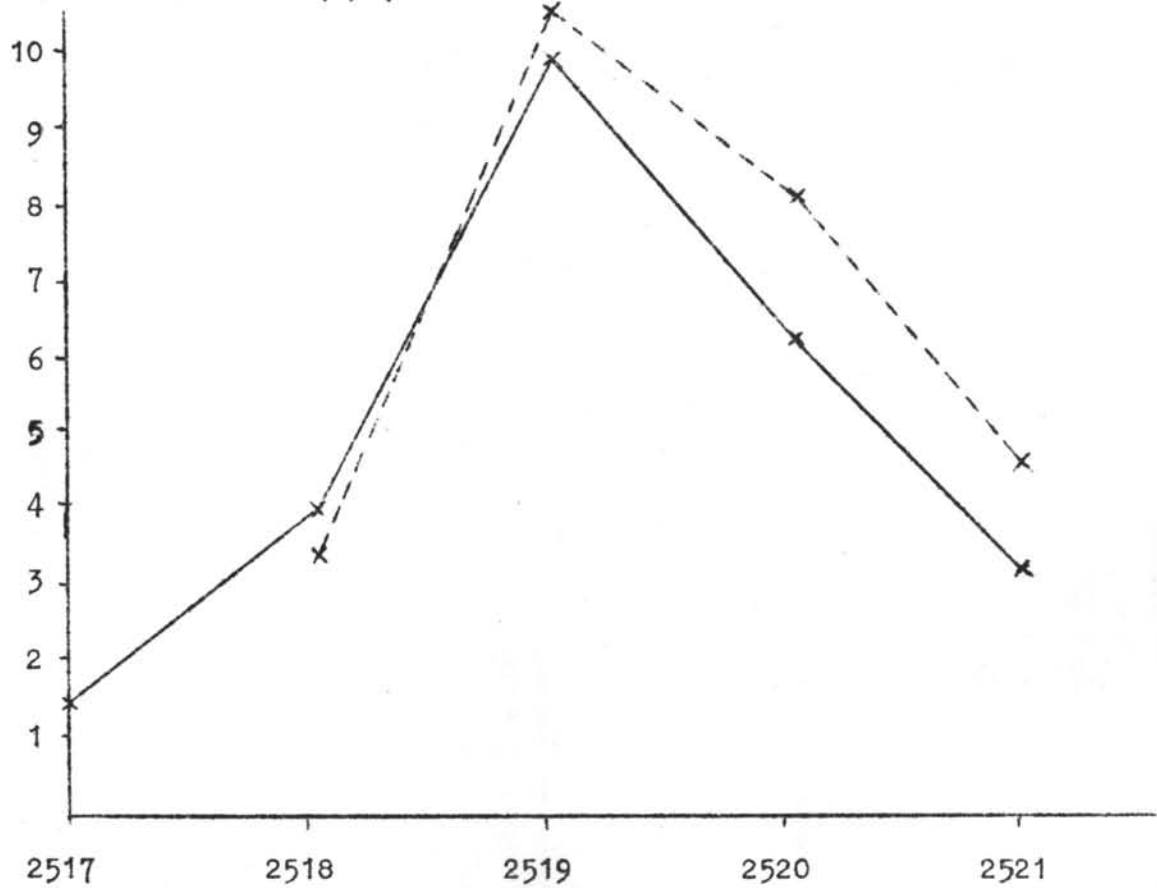

— แสดงอัตราส่วนของบริษัท
 - - - แสดงอัตราส่วนของอุตสาหกรรม

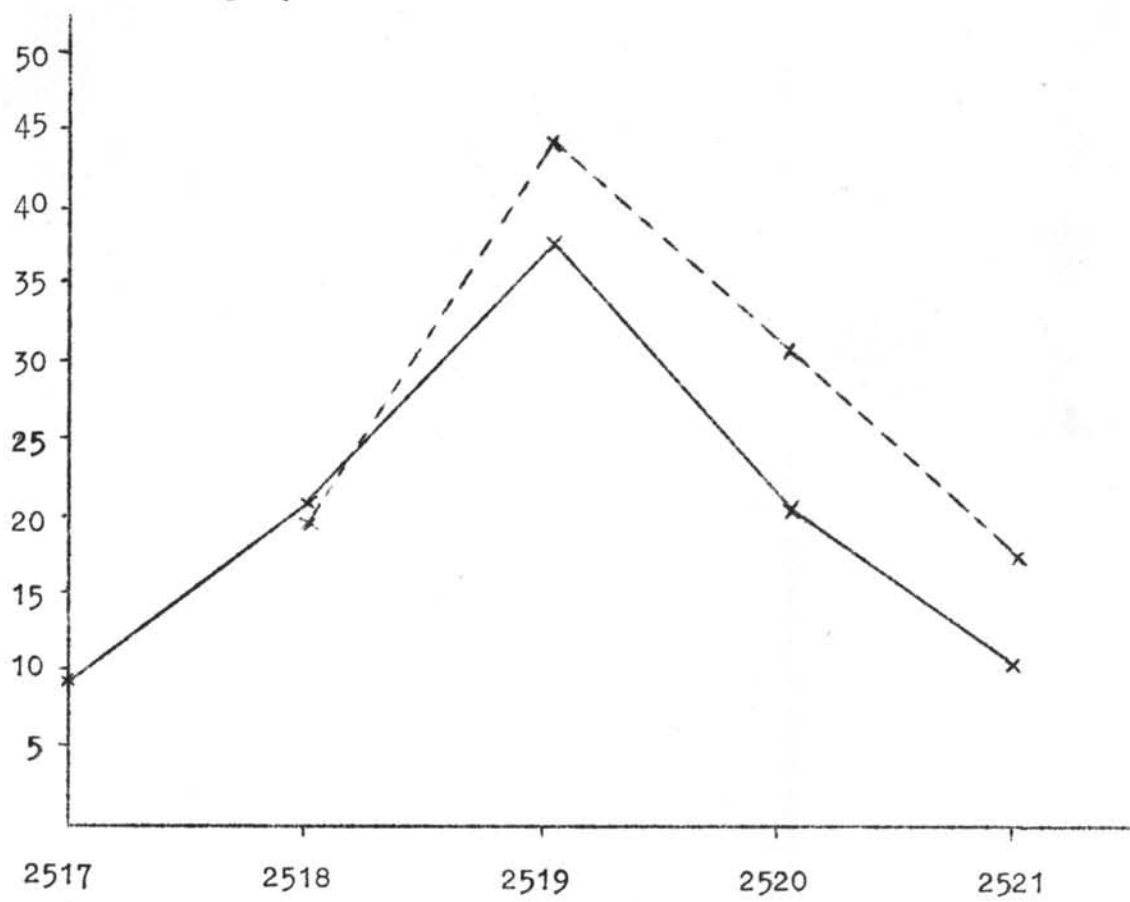
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (%)

อัตราผลตอบแทนต่อค่างาย (%)

อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (%)

บริษัท ยูไนเท็ดมิลล์ จำกัด

แนวโน้มของทุนหมุนเวียนเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2517 จนถึงปี 2520 จึงเริ่มตกลงมาในปี 2521 และตกลงมาต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบริษัทใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้มากขึ้น โดยเฉพาะเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารซึ่งเป็นหนี้สินระยะสั้นได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนมาก จึงอาจทำให้สภาพคล่องในการชำระหนี้สินระยะสั้นลดลง

อัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมดไม่น่าพอใจนักเมื่อเทียบกับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม มีบางปีที่สูงกว่าระดับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม แต่หลังจากปี 2519 แล้วแนวโน้มของอัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมดก็เริ่มลดลง แสดงว่ากาารใช้สินทรัพย์ของบริษัทยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

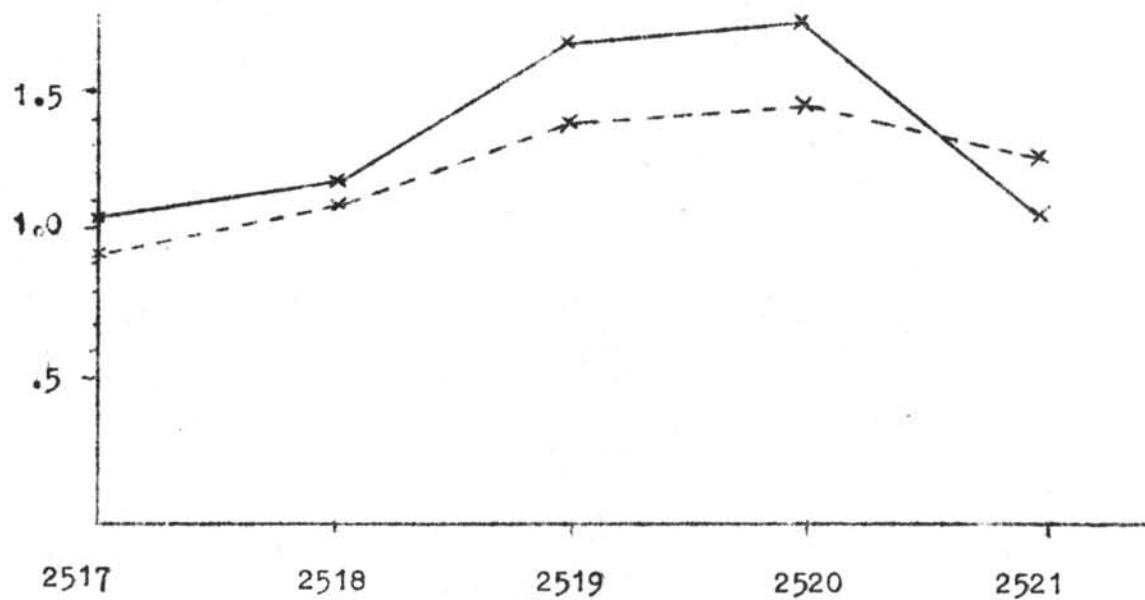
แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินของบริษัทแสดงให้เห็นว่าบริษัทใช้เงินทุนจากส่วนของเจ้าของมากกว่าจากเจ้าหนี้ โดยเฉพาะในปี 2519 ใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้น้อยที่สุด หลังจากนั้นเริ่มใช้ทุนจากเจ้าหนี้มากขึ้นอีกครั้ง แต่ก็ยังคงมีอัตราส่วนหนี้สินต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

อัตรามลคอมแทนต่อค่าขายของบริษัทมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2518 และสูงที่สุดในปี 2520 สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม เนื่องจากบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรค่อนข้างสูง หลังจากปี 2520 อัตรามลคอมแทนต่อค่าขายของบริษัทก็เริ่มตกลง แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมาก

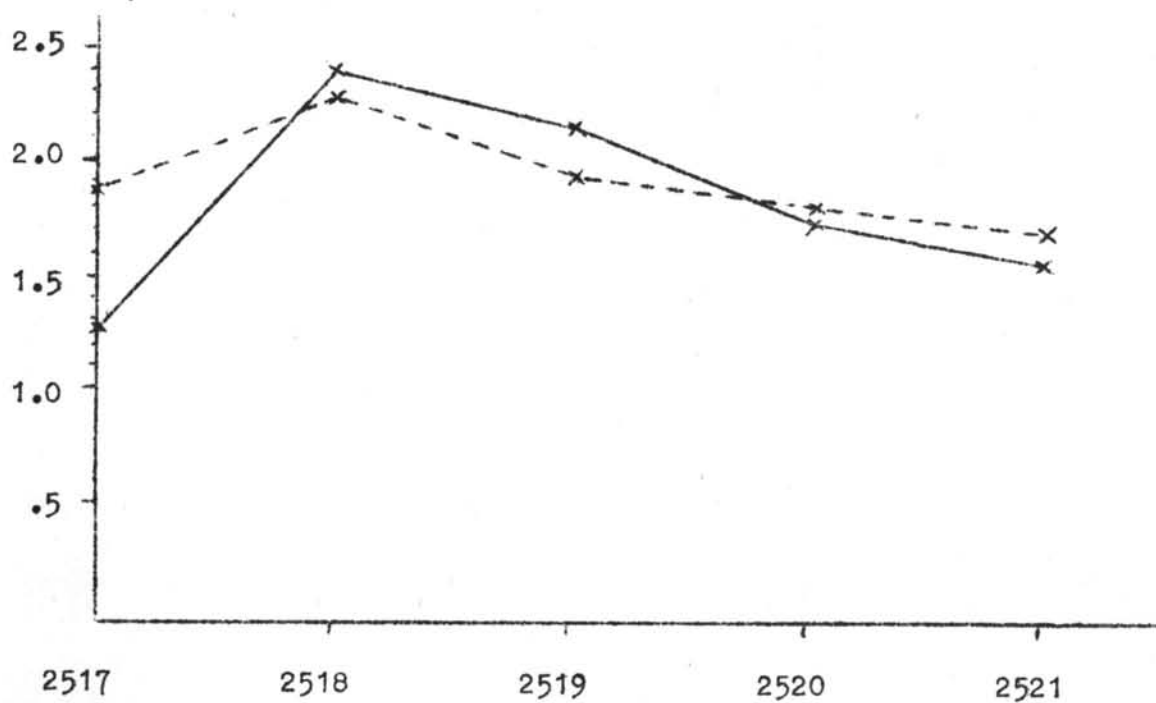
อัตรามลคอมแทนต่อผู้ถือหุ้นมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2518 เป็นคั่นมา และสูงที่สุดในปี 2520 หลังจากนั้นก็เริ่มลดลงในปี 2521 อย่างไรก็ตามอัตรามลคอมแทนต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทก็ยังคงอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะมีอัตราส่วนที่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมตลอดมา

บริษัท ยูโนเทคมีลค์ จำกัด

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

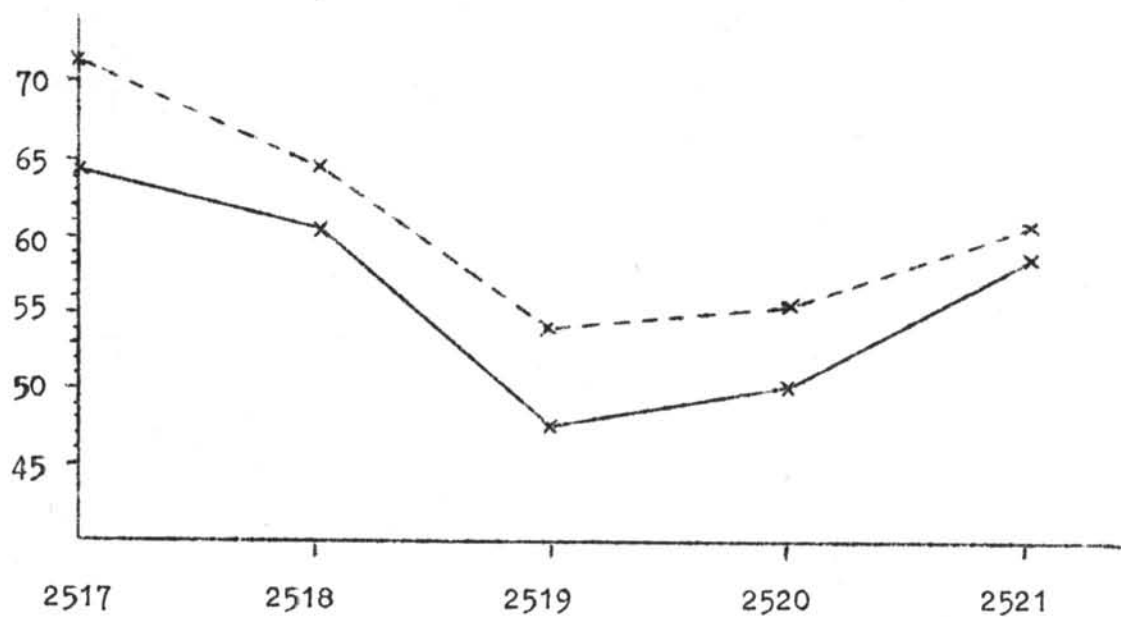

อัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

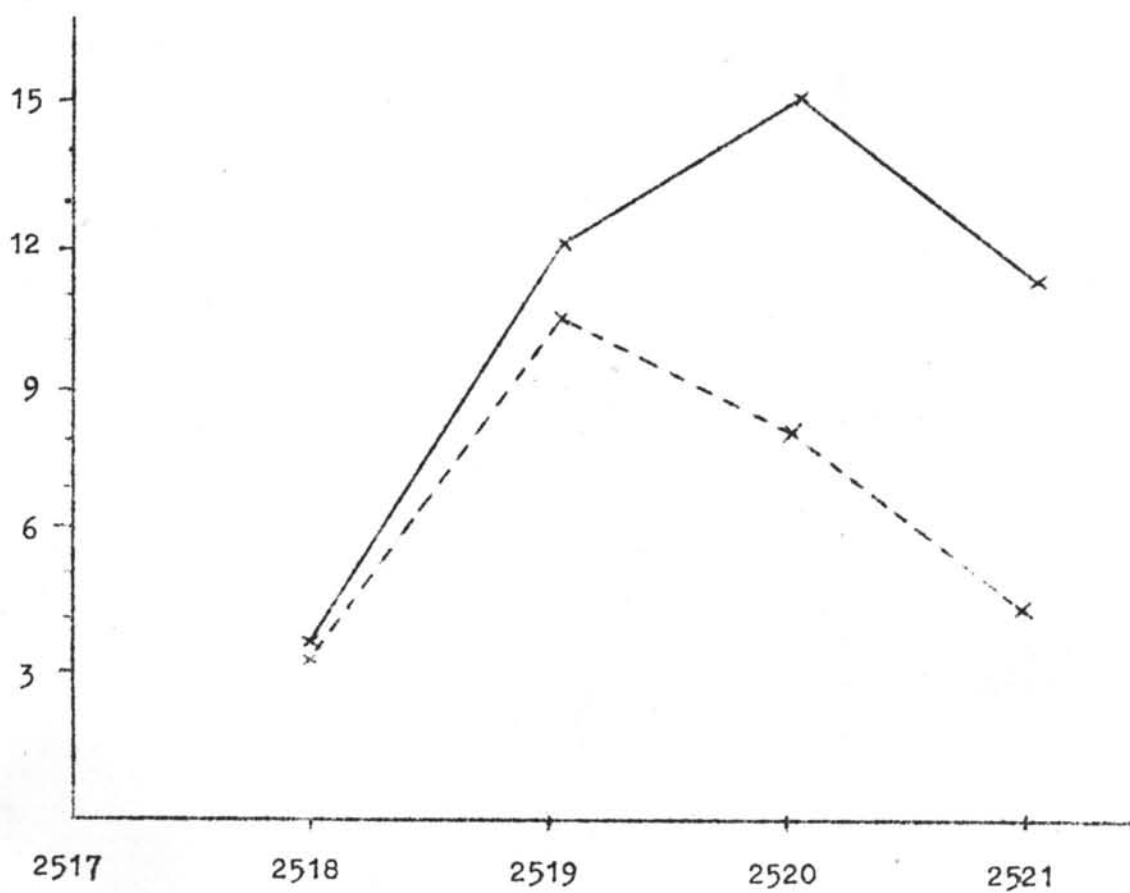

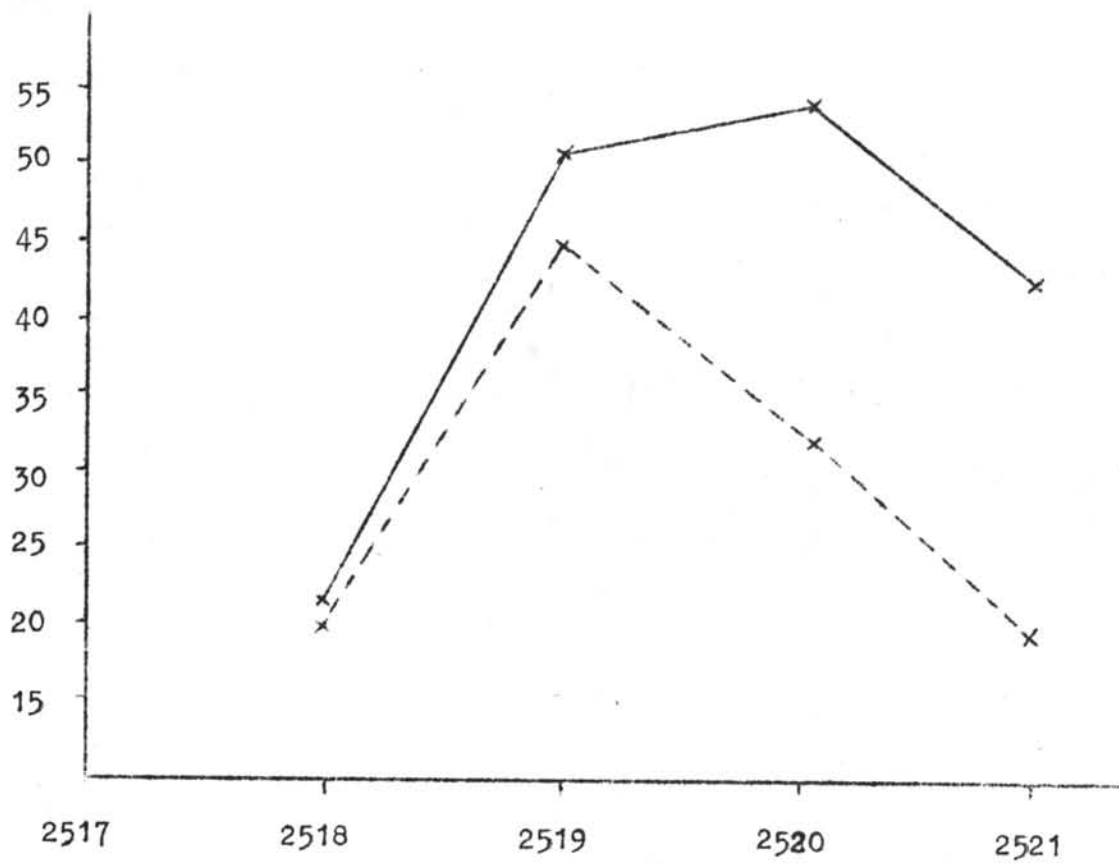
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (%)

อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย (%)

อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (%)

บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

อัตรารัฐส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา และอยู่ในระดับใกล้เคียงกับอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในปี 2521 อัตรารัฐส่วนดังกล่าวของบริษัทอยู่สูงกว่าของอุตสาหกรรม สภาพคล่องของบริษัทจึงจัดอยู่ในระดับ

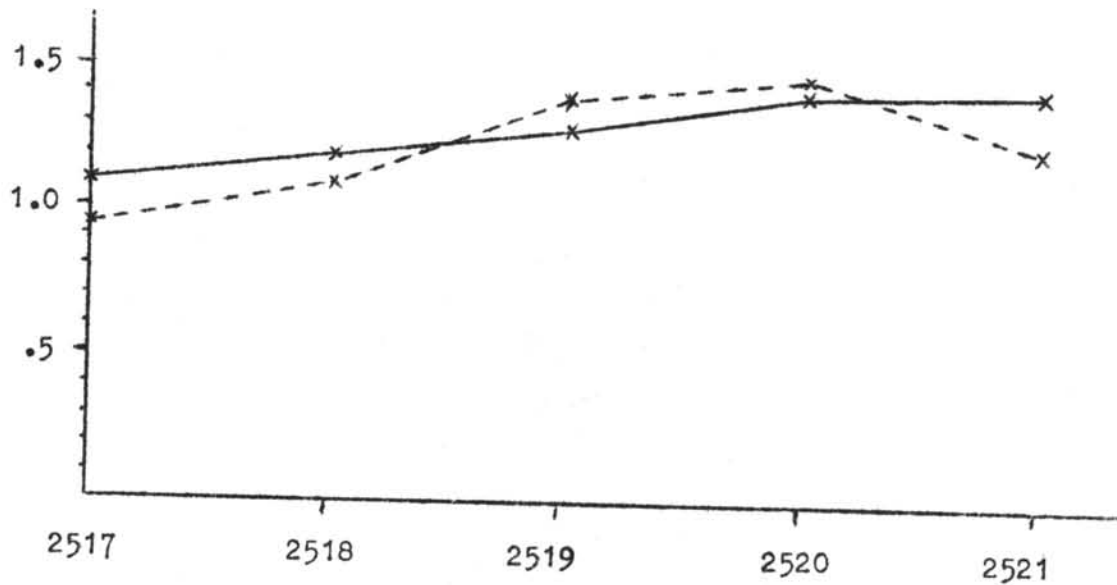
แนวโน้มอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของบริษัทลดต่ำลงเรื่อยๆ จากปี 2517 เป็นต้นมา และลดต่ำที่สุดในปี 2520 หลังจากนั้นก็เพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย สาเหตุที่อัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่ำ อาจเนื่องมาจากบริษัททำการขยายการลงทุนเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มค่าขาย เช่นมีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น และเมื่อค่าขายเพิ่มขึ้นในปี 2521 จึงทำให้อัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์เริ่มดีขึ้น

แนวโน้มของอัตรารัฐส่วนหนี้สินของบริษัทตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมาใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้มากกว่าร้อยละ 50 และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2518 หลังจากนั้นการใช้จ่ายเงินทุนจากเจ้าหนี้ก็เริ่มลดลงจนถึงปี 2520 และเริ่มใช้จ่ายเงินทุนจากเจ้าหนี้เพิ่มขึ้นอีกในปี 2521

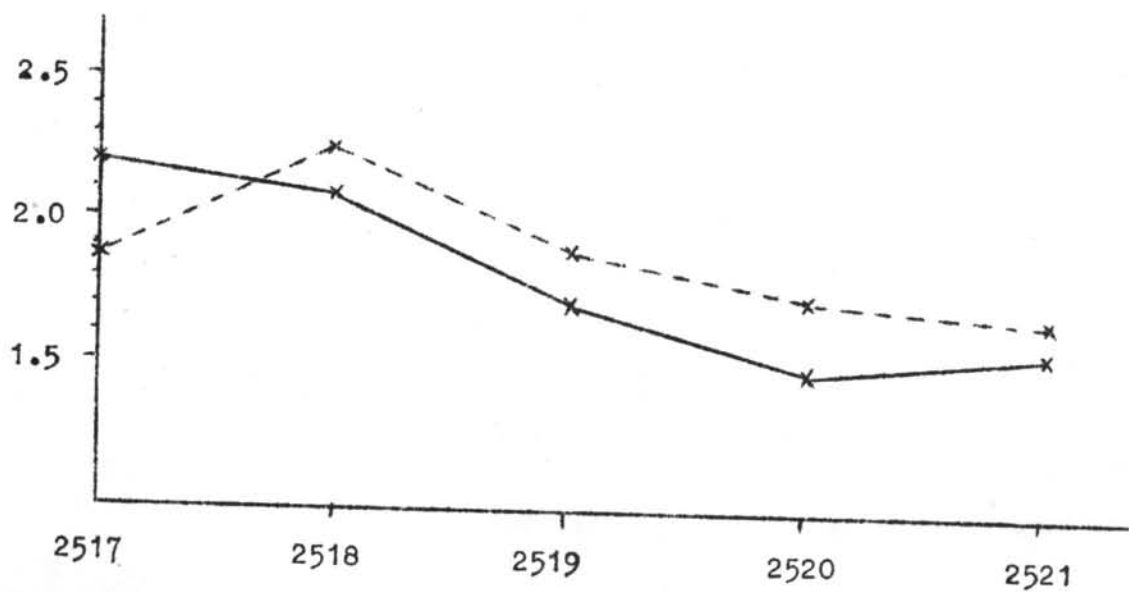
แนวโน้มอัตรารัฐส่วนผลตอบแทนต่อค่าขายของบริษัทเพิ่มสูงขึ้นในปี 2519 หลังจากนั้นก็เริ่มตกลงมาเรื่อยๆ จนถึงต่ำสุดในปี 2521 และต่ำกว่าอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมาก อัตรารัฐส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นก็เช่นเดียวกัน มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในปี 2519 หลังจากนั้นก็ตกลงมาจนถึงต่ำสุดในปี 2521 และต่ำกว่าอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรม สาเหตุที่อัตรารัฐส่วนผลตอบแทนต่อค่าขายและต่อผู้ถือหุ้นแตกต่างจากอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก ก็เพราะอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้นคิดจากงบการเงินรวมของทั้ง 4 บริษัทซึ่งมีขนาดแตกต่างกัน โดยเฉพาะบริษัทใหญ่คือ บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย และบริษัท ยูโนเด็คมิลค์ มีค่าขายและผลกำไรสูงเมื่อเทียบกับบริษัทเล็กอีก 2 แห่ง เมื่อหาอัตรารัฐส่วนอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรมออกมา อัตรารัฐส่วนจึงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามแนวโน้มของอัตรารัฐส่วนผลตอบแทนของบริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร ถึงแม้จะมีอัตรารัฐส่วนที่ต่ำกว่า แต่ก็มีแนวโน้มเป็นไปในทางเดียวกับอัตรารัฐเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

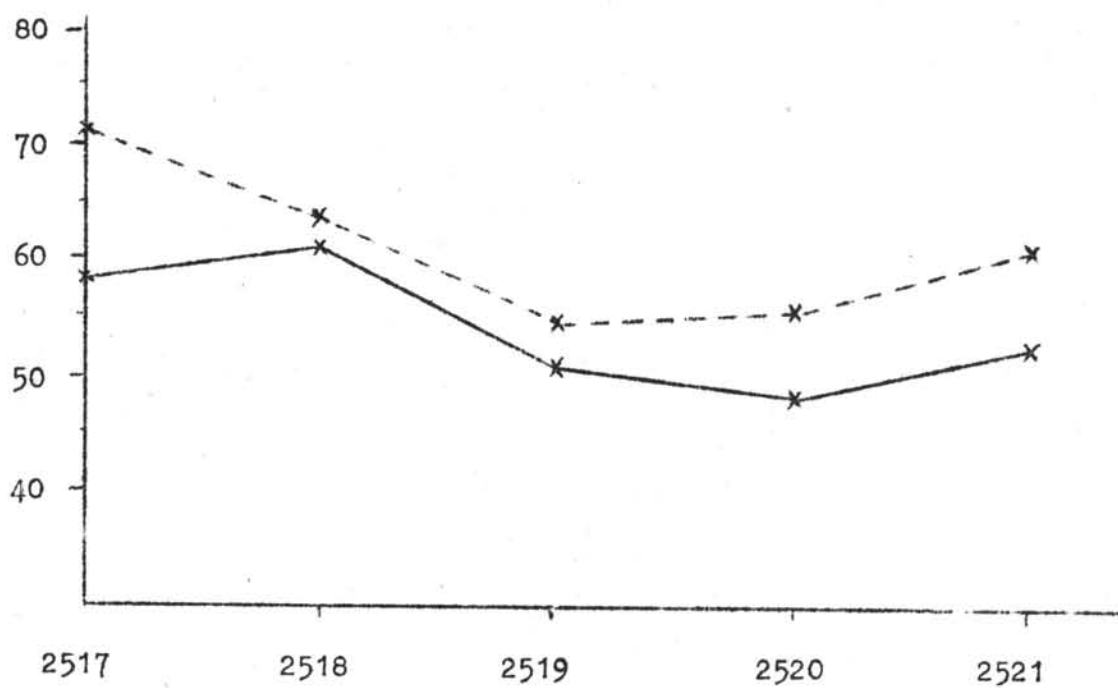
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

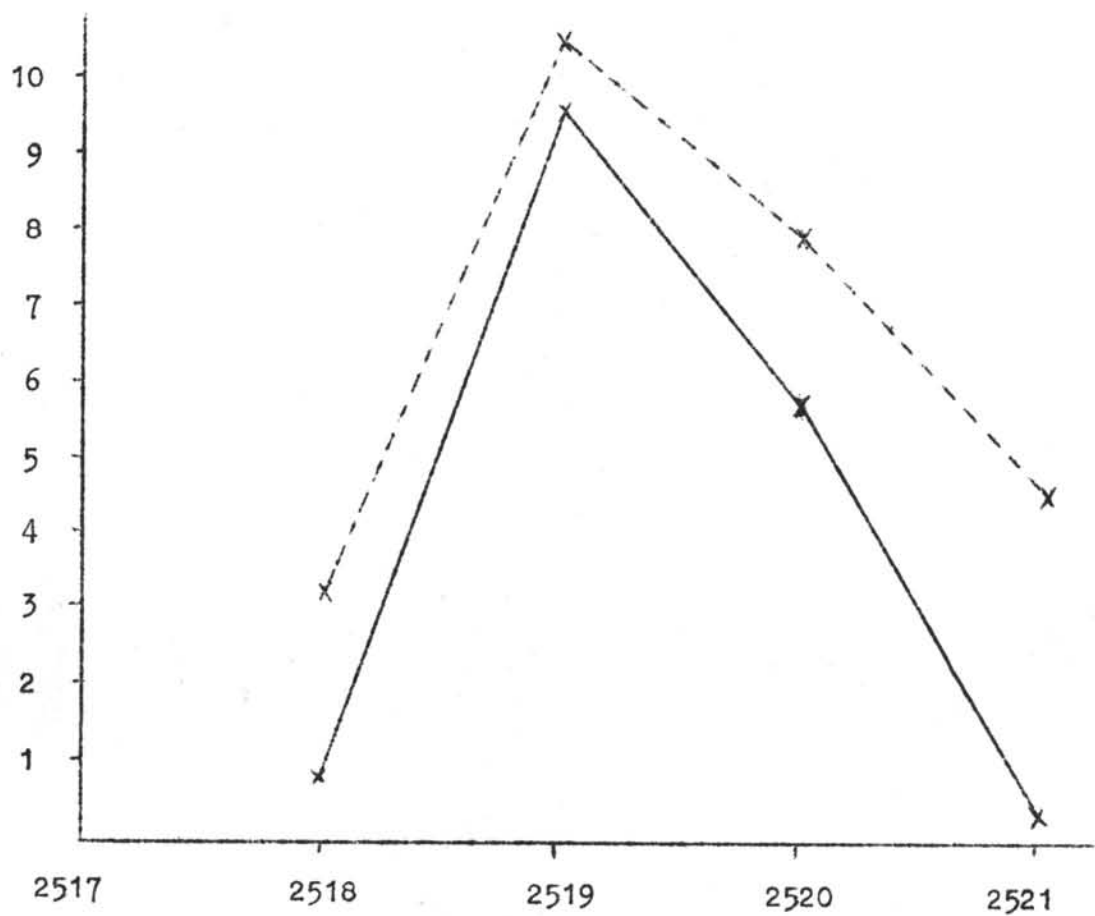
อัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

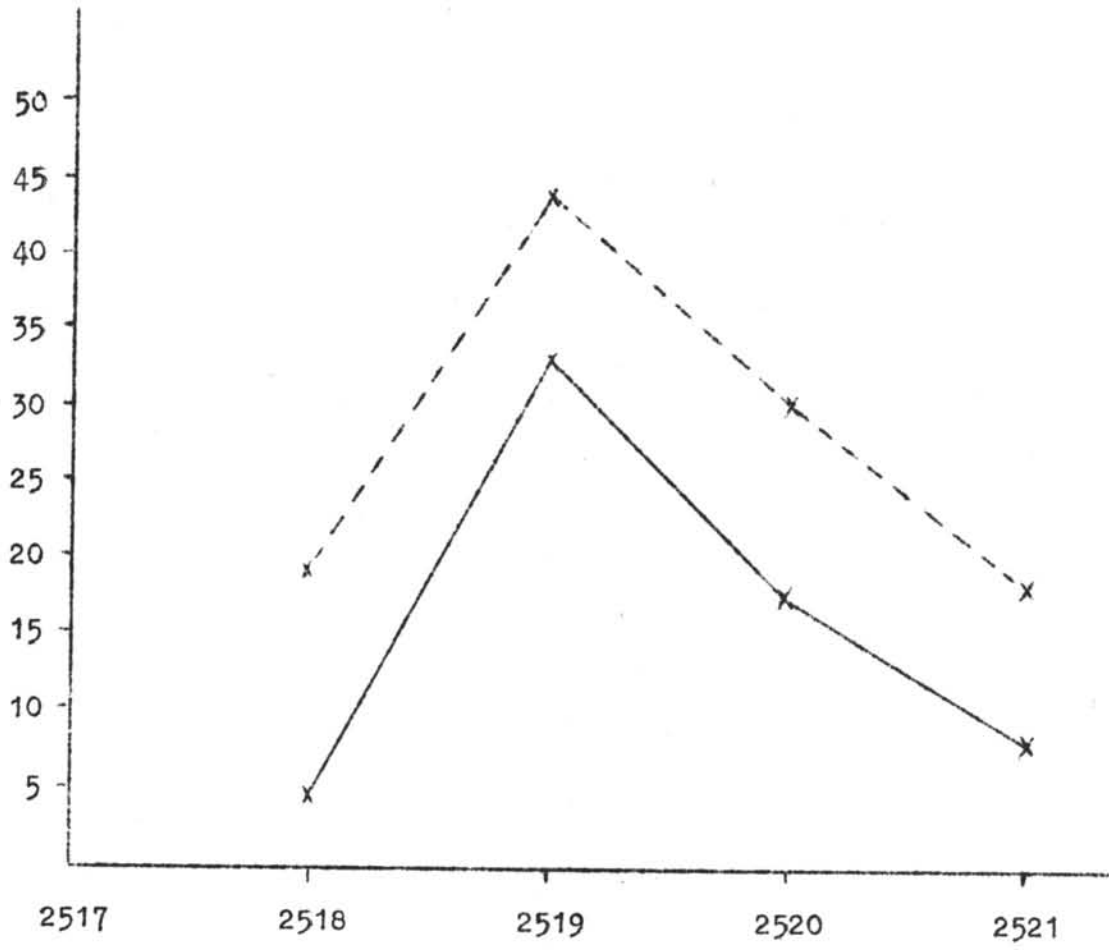
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (%)

อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย (%)

อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (%)

บริษัท อุตสาหกรรมนมอลาสก้า จำกัด

แนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา มีเพิ่มขึ้นและลดลงเล็กน้อยในบางปี โดยส่วนรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทยังคงอยู่ต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเงินลงทุนของบริษัทกว่าร้อยละ 80 ได้มาจากการกู้ยืม และเป็นการกู้ยืมระยะสั้นที่จะต้องชำระคืนภายใน 1 ปี ทำให้จำนวนหนี้สินหมุนเวียนมีเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่คำนวณได้จึงต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

อัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของบริษัทอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม คือเพิ่มสูงขึ้นในปี 2518 และหลังจากนั้นก็ลดลงในปี 2519 และลดลงอีกเล็กน้อยในปี 2520 และ 2521

อัตราส่วนหนี้สินของบริษัทอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมาก แสดงว่าบริษัทใช้เงินทุนจากการกู้ยืมมากโดยเฉพาะในปี 2517 ใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้ถึงร้อยละ 96 หลังจากนั้นอัตราส่วนหนี้สินก็มีแนวโน้มลดลงเหลือเพียงร้อยละ 77 ในปี 2519 แล้วจึงเพิ่มสูงขึ้นอีกในปี 2520 และ 2521 สาเหตุที่บริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสก้ามีอัตราส่วนระหว่างหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมดสูงผิดปกติ และสูงกว่าอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมากนั้น ก็เนื่องมาจากบริษัทสามารถหาแหล่งเงินกู้ได้ง่าย ปัญหาที่คือไม่น่าจะมีผู้ยอมให้กู้เนื่องจากพิจารณาอัตราส่วนนี้จากงบการเงินของปีที่ผ่านมาแล้วอยู่ในภาวะที่เสี่ยงมาก แต่เนื่องจากมีบริษัทผู้ถือหุ้นใหญ่ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางมาค้ำประกันให้ จึงทำให้บริษัทสามารถหาเงินลงทุนจากการกู้ยืมได้ไม่ยาก เมื่อผู้ให้กู้ให้กู้มาแล้วก็มีแนวโน้มที่จะต้องให้กู้ต่อไปเรื่อยๆ เพราะถ้าหยุดไม่ให้ ก็จะทำให้บริษัท อุตสาหกรรมนมอลาสก้าประสบปัญหาขาดเงินทุนอย่างรุนแรงจนอาจต้องปิดกิจการไป ผลกระทบจะมากตกอยู่กับผู้ถือหุ้นนั่นเอง

แนวโน้มอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายจากปี 2518 ได้เพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2519 หลังจากนั้นอัตราผลตอบแทนก็ตกลงมาอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในปี 2521 มีอัตราผลตอบแทนที่ต่ำมากเพียงร้อยละ 0.23 ในขณะที่อัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ 4.52 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้นอกจากค่าขายของบริษัทจะลดลงแล้ว กำไรสุทธิของบริษัทก็ลดลงอย่างรวดเร็วด้วย ในปี 2520 กำไรสุทธิหลังภาษีของบริษัทลดลงคิดเป็นร้อยละ 61 ของปี 2519 และ

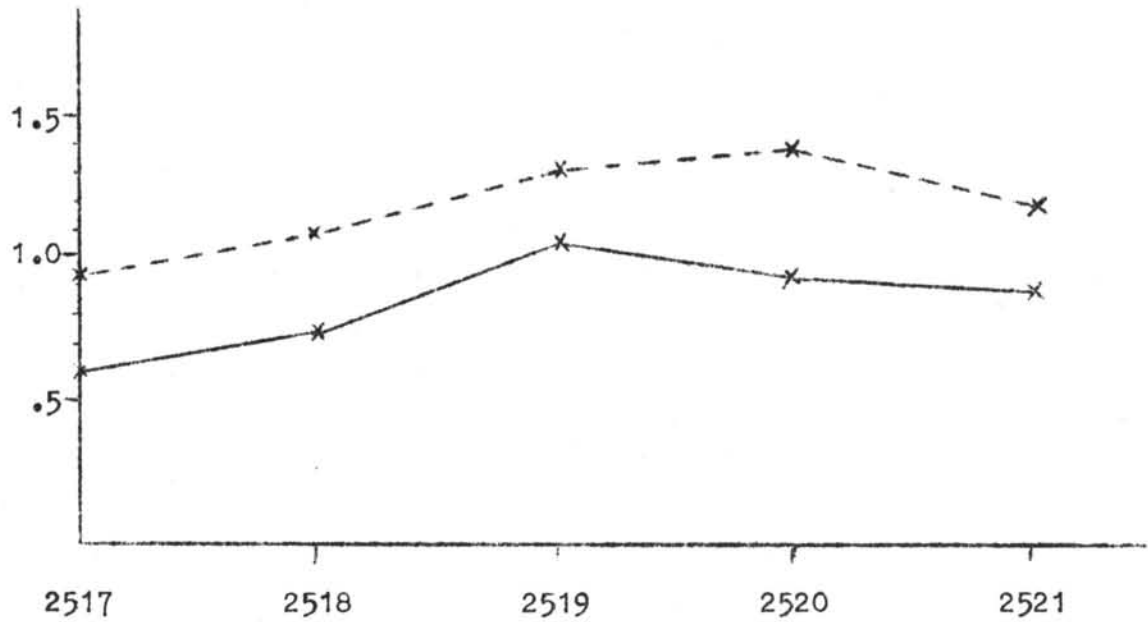

ลดลงอีกในปี 2521 คิดเป็นร้อยละ 94 ของปี 2520 ถ้าเป็นเช่นนี้ต่อไป คาดว่าในปี 2522 บริษัทจะต้องประสบผลขาดทุน แต่ถ้านปี 2522 รัฐบาลปรับปรุงราคาความคุ้มครองให้สูงขึ้น ก็จะสามารถบรรเทาภาวะการขาดทุนของบริษัทนี้ได้

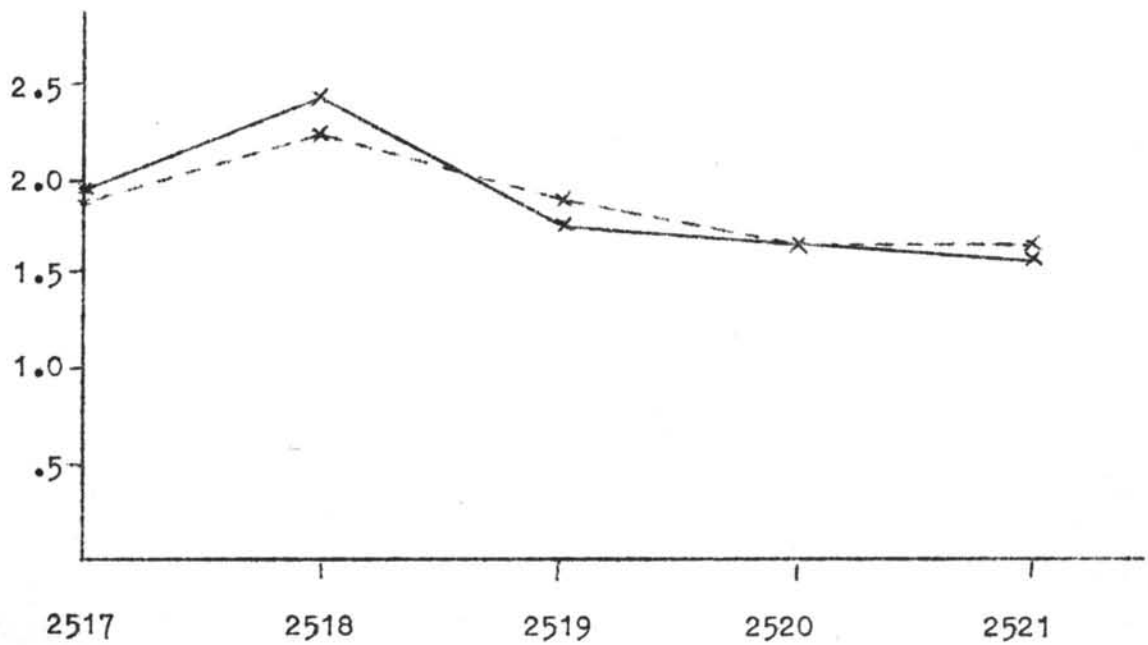
แนวโน้มอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมากในปี 2518 และขึ้นสูงสุดในปี 2519 หลังจากนั้นก็ตกลงมาอย่างรวดเร็ว จนต่ำสุดในปี 2521 มีอัตราผลตอบแทนเหลือเพียงร้อยละ 2.64 ในขณะที่อัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ 18.95 สาเหตุที่บริษัทมีอัตราผลตอบแทนดังกล่าวสูงกว่าอุตสาหกรรมในปี 2518-2519 เพราะในช่วงนั้นถ้าดูจากงบกำไรขาดทุนจะพบว่า เป็นช่วงที่บริษัททำกำไรได้เพิ่มขึ้นมากในขณะที่เงินทุนส่วนใหญ่มาจากการกู้ยืม การใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้เป็นจำนวนมาก ในขณะที่บริษัททำกำไรได้เพิ่มขึ้น นอกจากจะไม่ทำให้ผู้ถือหุ้นต้องเสียสิทธิในการควบคุมบริษัทแล้ว ยังทำให้อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นสูงขึ้นด้วย หลังจากปี 2519 เป็นต้นมา บริษัททำกำไรได้ลดลงอย่างมาก จึงทำให้อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นซึ่งเคยสูงต้องตกลงมาอย่างรวดเร็ว

บริษัท อุตสาหกรรมมอลดาสก้า จำกัด

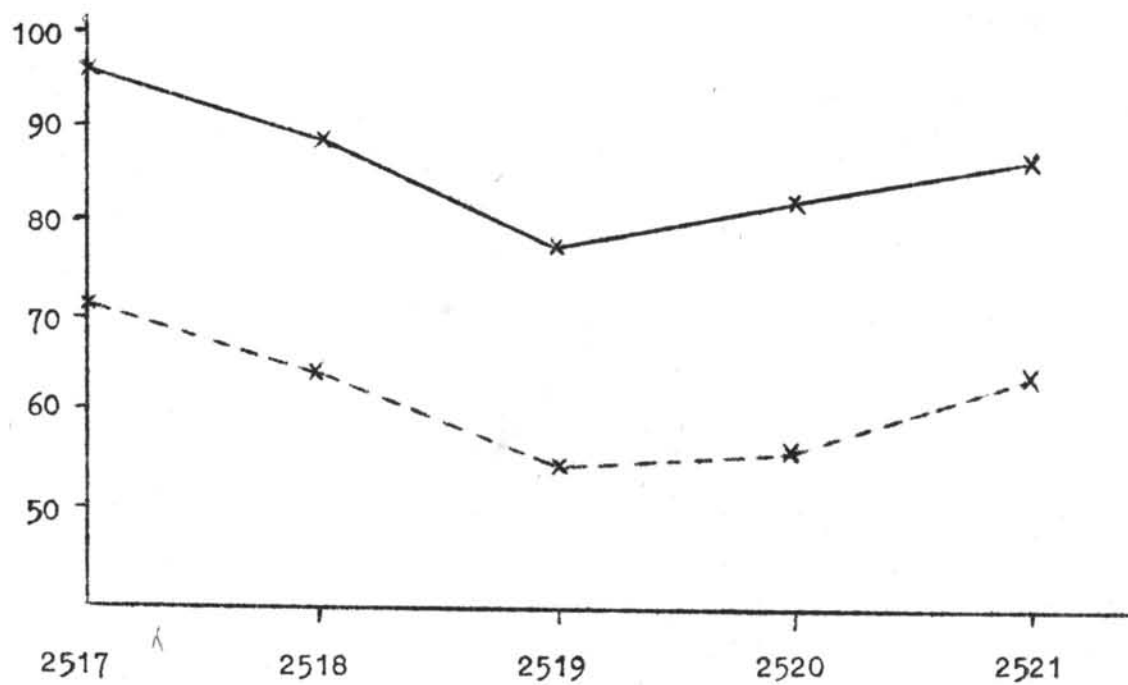
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

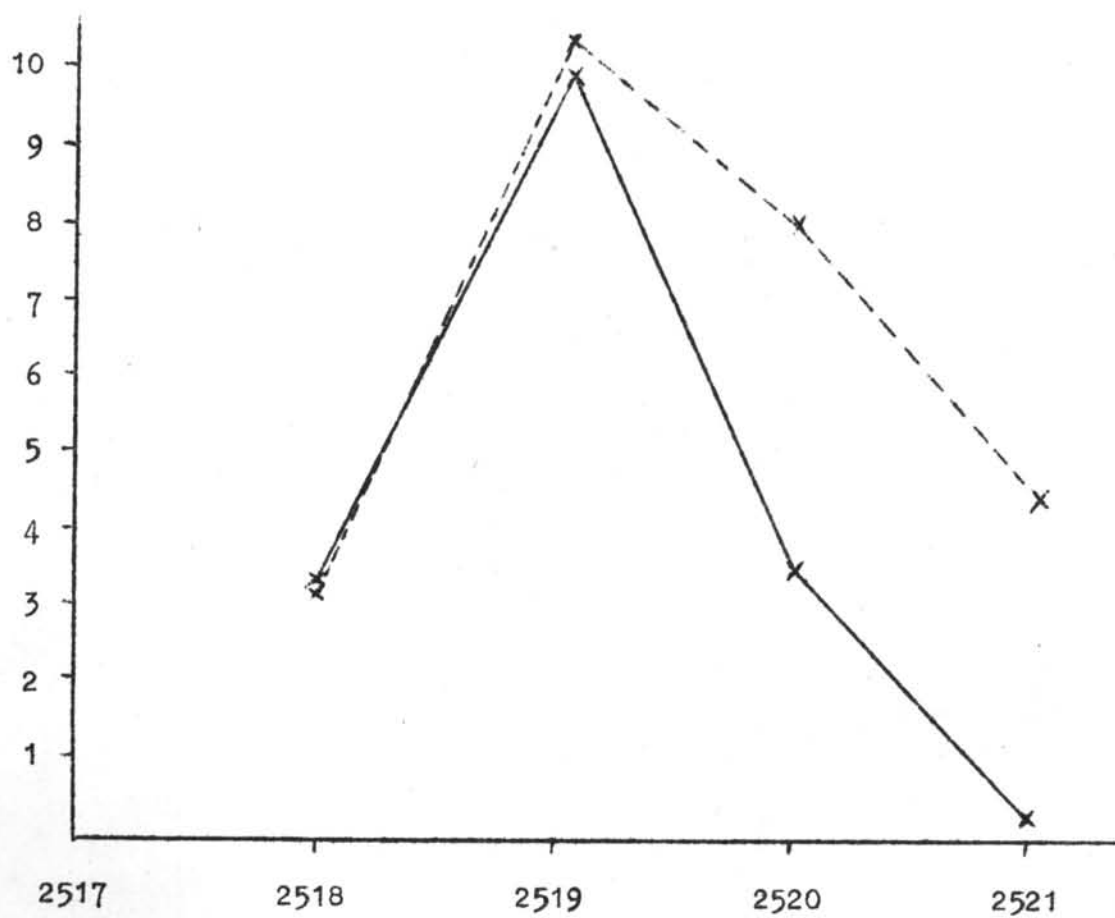
อัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

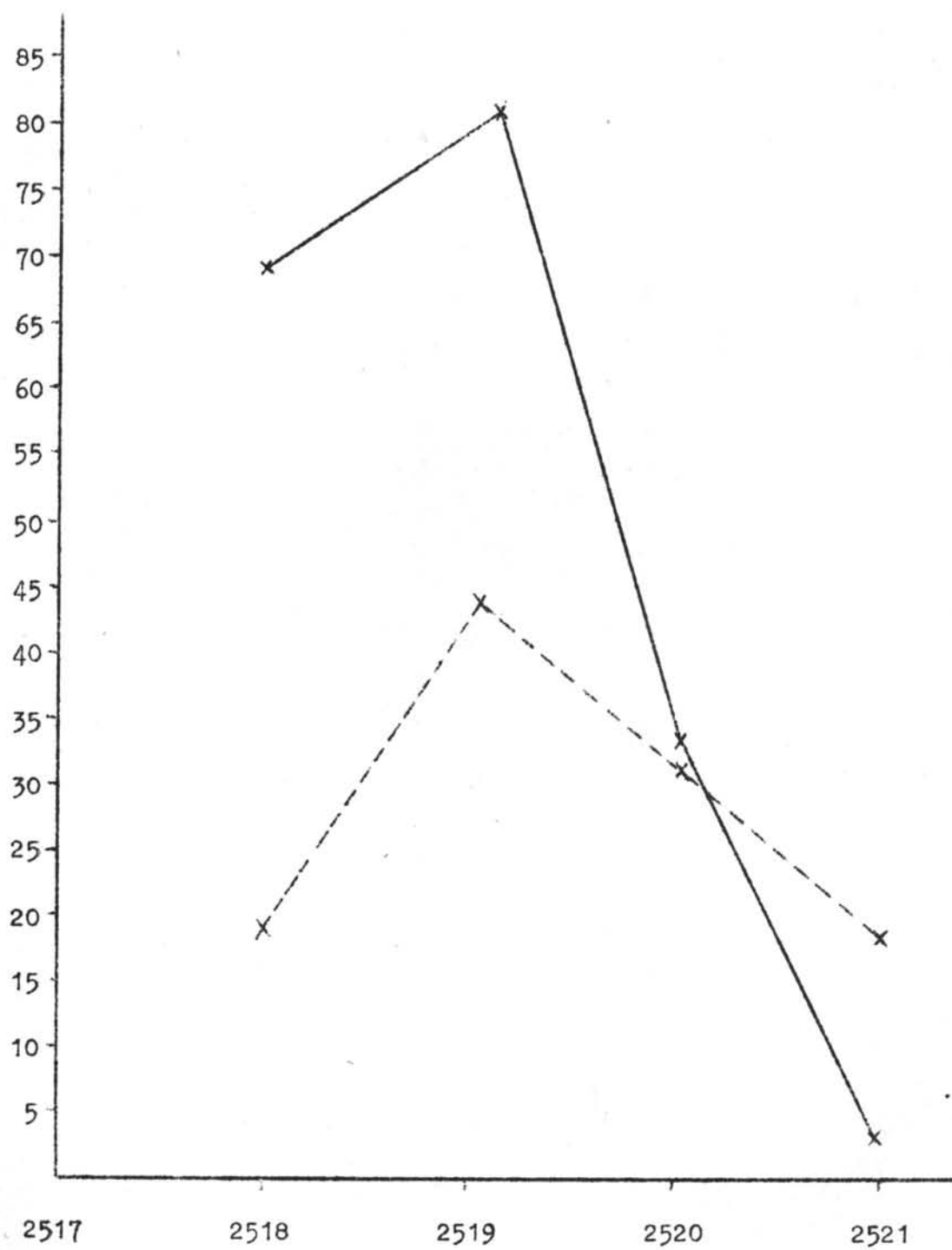
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (%)

อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย (%)

อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (%)

จากการวิเคราะห์แนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัทเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของผู้อุตสาหกรรม พบว่าบริษัท อุตสาหกรรมนมไทย และบริษัท ยูนิคีมิลค์ มีอัตราส่วนใกล้เคียงกับผู้อุตสาหกรรม และอยู่ในระดับค่อนข้างดี ในขณะที่อีก 2 บริษัท คือ บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร และอุตสาหกรรมนมอลาสก้า มีอัตราส่วนที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะอัตราส่วนผลตอบแทนต่อค่าขายและต่อผู้ถือหุ้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ขนาดของบริษัทที่แตกต่างกัน บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร และอุตสาหกรรมนมอลาสก้า มีกำลังการผลิตน้อย เมื่อเทียบกับบริษัทอีก 2 แห่ง ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะต้นทุนคงที่ค่อนข้างสูง ทำให้กำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำกว่า สาเหตุอื่นที่อาจเป็นไปได้ คือความสามารถทางการตลาดแตกต่างกัน นอกจากนั้น ยังมีการควบคุมราคาของรัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทด้วย

4.8 ข้อบกพร่องของการใช้อัตราส่วนทางการเงิน

1. อัตราส่วนทางการเงินเพียงอย่างเดียวไม่สามารถบอกถึงผลการดำเนินงานของบริษัทได้ ต้องดูสภาพการณ์แวดล้อมอื่นๆ ประกอบด้วย ยกตัวอย่างเช่น บริษัทหนึ่งมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับ 2 : 1 ถ้าดูเฉพาะตัวเลขสภาพคล่องของบริษัทนี้ก็จะเป็นที่พอใจ แต่ถ้ามาพิจารณาสภาพแวดล้อมอื่นๆ ว่า ทำไมอัตราส่วนทุนหมุนเวียนจึงเท่ากับ 2 : 1 ก็อาจจะเป็นไปได้ที่สภาพคล่องของบริษัทที่จริงหรือไม่ บริษัทอาจหาวิธีนี้ให้ดูก็โดยการ

ก. ขายสินทรัพย์ถาวรได้เป็นเงินสดมาเพื่อทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น หรือนำเงินสดนั้นไปชำระหนี้สินหมุนเวียนจะทำให้หนี้สินหมุนเวียนลดลง

ข. ทำการกู้ยืมระยะยาว เพื่อเพิ่มสินทรัพย์หมุนเวียนให้มากขึ้น หรือนำเงินที่ได้มาไปชำระหนี้สินหมุนเวียนเพื่อให้หนี้สินหมุนเวียนลดลง

ซึ่งทั้งสองกรณี คือการขายสินทรัพย์ถาวรหรือทำการกู้ยืมระยะยาวเพิ่มขึ้นนั้น อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อบริษัทได้

2. ในการวิเคราะห์บางอย่าง อัตราส่วนทางการเงินอันใดอันหนึ่งไม่สามารถบอกฐานะกิจการค้านั้นๆ ได้ จำเป็นต้องพิจารณาอัตราส่วนหลายอัตราส่วนประกอบกันไป เพื่อเป็นการยืนยันซึ่งกันและกัน และจะไม่ทำให้ผู้วิเคราะห์เข้าใจฐานะของธุรกิจผิดพลาด เช่น ในกรณีการวิเคราะห์สภาพคล่องของบริษัท จะดูจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพียงอย่าง

เกี่ยวไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นต้องดูอัตราส่วนอื่นประกอบด้วย ได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น อัตราส่วนร้อยละของลูกหนี้และเงินสด ระยะเวลาในการเก็บหนี้ เป็นต้น

3. อัตราส่วนทางการเงินบางครั้งที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่แท้จริงของบริษัทได้ เช่น ในกรณีของบริษัทอุตสาหกรรมมอลาสก้า อัตราส่วนหนี้สินที่ปรากฏออกมา แสดงให้เห็นว่าบริษัทอยู่ในฐานะที่เสี่ยงมาก โดยปกติคงจะไม่มีเจ้าหนี้รายใดยากจะให้กู้ยืมต่อไป แต่ในความเป็นจริงบริษัทก็ยังคงดำเนินงานต่อไปได้ และสามารถมีแหล่งเงินทุนที่จะกู้ยืมเป็นอย่างที่ช่วย

4. อัตราส่วนทางการเงินเป็นเพียงเครื่องมืออันหนึ่งในการพิจารณาถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจว่าขณะนี้ธุรกิจนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้นหรืออุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยแล้ว มีส่วนไหนที่บกพร่องหรือสื่อให้เห็นว่าควรระวังแก้ไข อัตราส่วนทางการเงินไม่สามารถบอกสาเหตุที่แท้จริงแห่งข้อบกพร่องนั้นๆได้ ผู้บริหารเองควรจะเป็นผู้พิจารณาหาสาเหตุและวิธีแก้ไข.

ตารางแสดงอัตราส่วนรอยต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น

บริษัท อุตสาหกรรมนมไทย จำกัด

	2517	2518	2519	2520	2521
<u>สินทรัพย์</u>					%
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	0.06	4.06	19.27	3.63	0.04
เงินลงทุนระยะสั้น	-	-	-	8.67	-
ลูกหนี้	23.61	22.63	20.68	14.83	18.11
สินค้าคงเหลือ	41.96	39.11	24.53	38.72	50.07
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	3.06	2.53	5.02	5.67	4.88
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	68.69	68.33	69.50	71.52	73.10
เงินลงทุน	-	-	6.12	7.99	7.08
สินทรัพย์ถาวร	30.60	31.00	24.38	20.49	19.82
สินทรัพย์อื่น ๆ	0.71	0.67	-	-	-
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
<u>หนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น</u>					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	12.51	0.54	-	-	1.79
เจ้าหนี้และตัวเงินจ่าย	51.92	45.00	28.80	32.24	40.36
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	2.19	11.70	20.02	13.03	6.66
รวมหนี้สินหมุนเวียน	66.62	57.24	48.82	45.27	48.81
หนี้สินระยะยาว	2.21	1.58	0.92	0.48	0.14
หนี้สินอื่น	-	-	-	4.28	4.82
รวมหนี้สิน	68.83	58.82	49.74	50.03	53.77
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	9.44	9.85	8.01	6.93	6.60
กำไรสะสม	21.73	31.33	42.25	43.04	39.63
รวมส่วนผู้ถือหุ้น	31.17	41.18	50.26	49.97	46.23
รวมหนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

บริษัท ยูไนเทคมิลค์ จำกัด

	2517	2518	2519	2520	2521
<u>สินทรัพย์</u>					%
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	0.03	0.02	0.55	0.24	0.11
เงินลงทุนระยะสั้น	-	-	0.39	24.61	-
ลูกหนี้	31.14	37.23	39.99	27.45	22.96
สินค้าคงเหลือ	35.40	33.46	34.44	27.62	25.63
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.19	0.36	5.03	5.25	9.82
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	66.76	71.07	80.40	85.17	58.52
สินทรัพย์ถาวร	29.43	25.96	16.90	13.32	40.94
สินทรัพย์อื่น	3.81	2.97	2.70	1.51	0.54
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
<u>หนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น</u>					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	47.38	15.59	-	0.09	17.80
เจ้าหนี้และตัวเงินจ่าย	16.92	44.71	37.56	32.55	30.03
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	10.28	17.38	10.11
รวมหนี้สินหมุนเวียน	64.30	60.30	47.84	50.02	57.94
หนี้สินระยะยาว	-	-	-	-	-
หนี้สินอื่น	-	-	-	0.42	0.89
รวมหนี้สิน	64.30	60.30	47.84	50.44	58.83
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	47.50	42.03	30.63	29.66	27.08
กำไรสะสม	(11.80)	(2.33)	21.53	19.90	14.09
รวมส่วนผู้ถือหุ้น	35.70	39.70	52.16	49.56	41.17
รวมหนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

บริษัท อุตสาหกรรมนมพระนคร จำกัด

	%				
	<u>2517</u>	<u>2518</u>	<u>2519</u>	<u>2520</u>	<u>2521</u>
<u>สินทรัพย์</u>					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	0.89	1.51	6.59	0.11	0.12
ลูกหนี้	19.53	17.95	15.49	6.25	12.39
สินค้าคงเหลือ	37.55	46.46	40.56	56.49	56.09
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7.11	6.02	3.16	3.26	4.48
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	65.08	71.94	65.80	66.11	73.08
สินทรัพย์ถาวร	34.92	28.06	34.20	33.89	26.92
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
<u>หนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น</u>					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	-	-	-	13.68	17.12
เจ้าหนี้และตัวเงินจ่าย	51.17	56.39	43.05	28.23	29.47
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	7.24	5.36	7.98	6.27	6.68
รวมหนี้สินหมุนเวียน	58.41	61.75	51.03	48.18	53.27
หนี้สินระยะยาว	-	-	-	-	-
รวมหนี้สิน	58.41	61.75	51.03	48.18	53.27
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	34.51	30.35	26.86	26.44	23.74
กำไรสะสม	7.08	7.90	22.11	25.38	22.99
รวมส่วนผู้ถือหุ้น	41.59	38.25	48.97	51.82	46.73
รวมหนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

บริษัท อุตสาหกรรมนมอแลสกา จำกัด

	<u>2517</u>	<u>2518</u>	<u>2519</u>	<u>2520</u>	<u>%</u> <u>2521</u>
<u>สินทรัพย์</u>					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	0.76	2.14	1.88	1.53	1.79
ลูกหนี้	11.65	29.51	34.46	29.91	40.22
สินค้าคงเหลือ	45.73	32.06	43.00	38.14	29.97
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	-	-	5.62	4.05
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	58.14	63.71	79.34	75.20	76.03
สินทรัพย์ถาวร	41.86	36.29	20.66	23.57	23.29
สินทรัพย์อื่น	-	-	-	1.23	0.68
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
<u>หนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น</u>					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	3.56	0.68	5.05	40.93	23.12
เจ้าหนี้และตัวเงินจ่าย	92.02	84.28	62.97	33.44	56.11
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.85	3.16	9.65	7.47	6.41
รวมหนี้สินหมุนเวียน	96.43	88.12	77.67	81.84	85.64
หนี้สินระยะยาว	-	-	-	-	-
หนี้สินอื่น	-	-	-	-	0.27
รวมหนี้สิน	96.43	88.12	77.67	81.84	85.91
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	11.49	11.86	8.83	7.84	8.00
กำไรสะสม	(7.92)	0.02	13.50	10.32	6.09
รวมส่วนผู้ถือหุ้น	3.57	11.88	22.33	18.16	14.09
รวมหนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

งบคุณรวม (ปี 2517 - 2521)

(พันบาท)

	2517		2518		2519		2520		2521	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
สินทรัพย์										
สินทรัพย์- หมุนเวียน										
เงินสด	1,591	0.34	11,572	2.41	58,346	9.68	12,982	1.82	2,730	0.35
เงินลงทุน ระยะสั้น	-	-	-	-	500	0.08	70,000	9.81	-	-
ลูกหนี้	102,876	21.94	123,314	25.69	159,070	26.38	138,291	19.38	171,174	21.97
สินค้าคงเหลือ	190,749	40.69	183,904	38.31	199,589	33.09	275,670	38.63	323,688	41.55
สินทรัพย์หมุน- เวียนอื่น	12,890	2.75	11,481	2.39	22,496	3.73	36,851	5.16	46,360	5.95
รวมสินทรัพย์ หมุนเวียน	308,106	65.72	330,271	68.80	440,001	72.96	533,794	74.80	543,952	69.82
เงินลงทุน	-	-	-	-	15,274	2.53	23,058	3.23	23,058	2.96
สินทรัพย์ถาวร (สุทธิ)	156,094	33.29	145,682	30.34	144,398	23.94	152,391	21.36	210,155	26.97
สินทรัพย์อื่น	4,629	0.99	4,110	0.86	3,434	0.57	4,332	0.61	1,928	0.25
รวมสินทรัพย์ ทั้งหมด	468,829	100	480,063	100	603,107	100	713,575	100	779,093	100

งบดุลรวม (ปี 2517 - 2521)

	2517		2518		2519		2520		(พันบาท) 2521	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
หนี้สินและ ส่วนผู้ถือหุ้น										
หนี้สินหมุนเวียน										
เงินเบิกเกิน บัญชี	68,488	14.61	16,129	3.36	5,720	0.95	68,051	9.54	92,300	11.85
เจ้าหนี้และ ตัวเงินจ่าย	248,924	53.09	260,261	54.21	239,656	39.74	227,546	31.89	299,500	38.44
หนี้สินหมุน- เวียนอื่น	11,745	2.51	31,770	6.62	82,999	13.76	86,085	12.06	58,525	7.51
รวมหนี้สิน หมุนเวียน	329,157	70.21	308,160	64.19	328,375	54.45	381,682	53.49	450,325	57.80
หนี้สินระยะยาว	4,671	0.99	3,207	0.67	2,290	0.38	1,374	0.19	457	0.06
หนี้สินอื่น	-	-	-	-	-	-	13,110	1.84	17,815	2.29
รวมหนี้สิน	333,828	71.20	311,367	64.86	330,665	54.83	396,166	55.52	468,597	60.15
ส่วนของผู้ถือหุ้น										
ทุนเรือนหุ้น	99,352	21.20	99,352	20.70	99,352	16.47	114,602	16.06	116,102	14.90
กำไรสะสม	35,649	7.60	69,344	14.44	173,090	28.70	202,807	28.42	194,394	24.95
รวมส่วนผู้ถือหุ้น	135,001	28.80	168,696	35.14	272,442	45.17	317,409	44.48	310,496	39.85
รวมหนี้สินและ ส่วนผู้ถือหุ้น	468,829	100	480,063	100	603,107	100	713,575	100	779,093	100